

Terézváros

Megjelenik havonta kétszer • 2021. április 14.
Közeleti, kulturális és életmódmagazin

Tere a közös sorsnak

Nagy Gusztáv
kultúrmozgalmár
50 év mozdulatlanságról
és a hős Puczi Béláról

10

VÉGLEGES TERVEK
Indulhat a Jókai tér megújítása

6

**KUPONOK TERÉZVÁROSI
VENDÉGLÁTÓHELYEKRE**

27

Terézváros

Önkormányzati fogadóórák

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 Soproni Tamás polgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7967-es számon
 Dr. Kerék-Beleznay Zsuzsanna alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első keddi 16.00–18.00 Női és családjogi fogadóóra/tanácsadás: Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-es számon
 Temesvári Szilvia alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 15.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-es számon
 Györfly Máté alpolgármester	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első kedd 15.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7966-es számon
 Miyazaki Jun alpolgármester képviselő (5. evk)	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V. em.	Minden hónap első hétfő 16.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-8938-es számon
 dr. Mogyorósi Sándor jegyző	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/508	Előzetes időpont-egyeztetés a (06-1) 351-7965-es számon

Választókerületek képviselői

NÉV / VÁLASZTÓKERÜLET	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 Heltai László 1. sz. egyéni választókerület	LMP-iroda, V. kerület, Kálmán Imre u. 24.	Hétfőn 17.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a (06-30) 751-8925-es számon
 Németh Helga Anna 2. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3.	Minden hónap utolsó szerda 17.00–18.00 Előzetes egyeztetés a (06-30) 608-3687-es számon
 Szilágyi Erika 3. sz. egyéni választókerület	MSZP-iroda, Andrássy út 79.	Minden hónap utolsó hétfő 17.00–18.00, Előzetes időpont-egyeztetés a (06-70) 665-1307-es számon
 Kecskés Balázs 4. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első szerda 15.00–17.00, Telefon: a (06-30) 768-5099
 Szász Károly 6. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Minden hónap első csütörtök 15.00–17.00, Telefon: a (06-70) 476-3783
 Sajószegi Péter 7. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal (recepción érdeklődni)	Minden hónap első szerda 15.00–17.00, Telefon: a (06-70) 476-3792
 Bálint György 8. sz. egyéni választókerület	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., V/516.	Csütörtökön 17.00–19.00 vagy előzetes egyeztetés alapján a (06-70) 314-5888-as számon
 Gaár Iván Zsolt 10. sz. egyéni választókerület	MSZP-iroda, Andrássy út 79.	Minden hónap első hétfő 17.00–19.00, Telefon: a (06-20) 936-6613

Listán megválasztott képviselők

NÉV	A FOGADÓÓRA HELYSZÍNE	A FOGADÓÓRA IDŐPONTJA
 dr. Bundula Csaba	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpontegyeztetés a (06-20) 936-0506-es számon
 Simonffy Márta	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpontegyeztetés a (06-20) 9376-3806-es számon
 Császárné Csóka Ilona	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpontegyeztetés a (06-20) 936-7263-as számon
 Lindmayer Viktor	Polgármesteri Hivatal, Eötvös u. 3., földszint 3.	Előzetes időpontegyeztetés a (06-20) 935-6487-es számon

Országgyűlési képviselő

 dr. Oláh Lajos	Fogadóórát tart a Teréz krt. 46. szám alatti irodájában bejelentkezés alapján, amelyet a (06-30) 709-1102-es telefonszámon vagy a drolahlajos@dkp.hu e-mail-címen lehet megtenni.
---	---

Közérdekű

Foglalkoztatást Elősegítő Nonprofit Kft.
Vezető: Szőke Zoltán, 061/ 332 39 62

Hunyadi téri Vásárcsarnok és termelői piac
Piacfelügyelő: Mészáros László
1067 Budapest, Hunyadi tér 4., 061/ 342 55 93

Terézvárosi Család- és Gyermejköltségi Központ
Intézményvezető: Imre Ibolya Hedvig
1068 Budapest, Király utca 82., 061/ 344 60 60

Terézvárosi Egészségügyi Szolgálat
Vezető: dr. Czermann Imre
1074 Budapest, Csengery utca 25., 061/ 321 2200

Terézvárosi Értelmi fogyatékosok Napközi Otthona
Intézményvezető: Kecskés Andrea
Bp. VI., Podmaniczky u. 18. Tel.: 311-2230

Terézvárosi Gondozó Szolgálat
Vezető: Kelemen Krisztina
1061 Budapest, Király utca 38., 061/ 413 6601

Terézvárosi Parkolási Rendszer 0680 466 466

Vagyonkezelő Nonprofit Zrt.
Vezető: dr. Bodnár Zoltán
1064 Budapest, Rózsa utca 81–83., 061/ 3016 700

Budapest Főváros Kormányhivatala VI. kerületi Hivatala
Hatósági Osztály és hivatalvezetés
1063 Budapest, Szinyei Merse utca 4.
E-mail: hatosag@06kh.bfkh.gov.hu, Telefon: 473-2714
Ügyfélfogadási: Előzetes időpont-egyeztetés alapján.
Nyitva tartás:
hétfő: 12.30–16.30, szerda: 8.00–16.30, péntek: 8.00–12

VI. kerületi Kormányablak
1062 Budapest Andrássy út 55.
1062 Budapest Teréz kört 55. (Nyugati pályaudvar)
Ügyfélfogadás: Előzetes időpont-egyeztetés alapján.
Nyitva tartás: hétfő: 8–18, kedd, csütörtök: 8–16,
szerda: 11–19, péntek: 8–14

Országos Telefonos Ügyfélszolgálat
Kormányablakokban, önkormányzatokban történő
ügyintézéshez időpontot foglalhat telefonon keresztül
(ügyfélszolgálat felvilágosítást
ad a kormányablakokban, az önkormányzatokban és a
kormányhivatalok ügyfélszolgálati irodáiban intézhető
ügyekkel kapcsolatban. Segítenek a megfelelő ügytípus
megtalálásában, az ügyintézés helyszínének
és időpontjának kiválasztásában, az ügyintézéshez
szükséges okmányok és iratok meghatározásában.
Telefon: 1818, E-mail: 1818@1818.hu

Terézvárosi Polgármesteri Hivatal
1067 Budapest, Eötvös utca 3.
Központi telefonszámok: 342-0905, 342-0906,
342-0907, 342-0908, 342-0909.
Ingyenes zöld szám: +36 80 201 138
Ügyfélfogadás: hétfő 13.30–18.00, szerda 8.00–16.30,
péntek 8.00–11.30

Ügyfélszolgálat
1067 Budapest, Eötvös utca 4., Telefon: 351 8939
Hétfő: 8:00–18:00, kedd: 8:00–16:00 szerda: 8:00–16:30,
csütörtök: 8:00–16:00 péntek: 8:00–13:30

Az önkormányzat bizottságai

Humán bizottság
Németh Helga Anna elnök, Szász Károly alelnök,
Császárné Csóka Ilona, Greskovics Borbála, Hegyi András,
Komjáthy Anna, Sajószegi Péter, Simonffy Márta,
Szilágyi Erika, Takács Gergely, Török Attila

Pénzügyi és jogi bizottság
Kecskés Balázs elnök, Németh Helga Anna alelnök,
dr. Bundula Csaba, Gaár Iván, Lindmayer Viktor,
Klein Kálmán Sándor, Matolcsi Györgyné,
Molnár Gergely, Óvári Gyula

Tulajdonosi bizottság
Bálint György elnök, Heltai László alelnök,
dr. Bundula Csaba, Czuppon Zoltán Zsolt, Fülöp Gergő,
Kecskés Balázs, Kovács Máté, Lindmayer Viktor,
Nyíri Gábor, Sajószegi Péter, Tóth Viktor

Környezetvédelmi bizottság
Heltai László elnök, Bálint György alelnök,
Bencsik Zoltán, Császárné Csóka Ilona, Csontos Gyöngyi,
Konta Cintia Dóra, Matokanovic Lúcia, Sajószegi Péter,
Simonffy Márta, Szász Károly, Varga Máté

Poszt-Covid

Pár napja születésnapot ünnepeltünk otthon. Már mindenkinek legalább egy karanténos születésnapja volt a családban, a tárgyi ajándékok beszerzése, az élményajándékok beváltathatósága problémás, felértékelődnek azok ölelései, akiket megölelhetünk és azok mondatai, akiket nem. Meg a gesztusok, amelyek arról tanúskodnak: gondolunk egymásra, hiányzunk egymásnak. Szívbe markoló, amikor 20 kis gyűfásdobozból 40 – gyerek és felnőtt, fűtős és kopaszodó vagy éppen házilag barkácsolt frizurákkal keretezett – pindurka fej egyszerre énekel. Emberek, akiket utoljára az esküvőnkön láttunk így együtt, most újra egy közös meglepetésbuliban ünnepelnek – a képernyőn. Rövid a köszöntés, drága a pillanat, megmentjük a zavartól, integetünk egymásnak. Ahogy sorra lépnek ki a beszélgetésből a rokonok, a barátok, ahogy eltűnnek íróasztalostul, erdőstül, autóstul, konyhástul, mintha még távolabb kerülnének, mint az elmúlt egy évben bármikor. Hiába közelít a járvány vége, valahogy már nem hiszünk el, mert nehéz felidézni az együttléteket. Nemrég egy cikkben azt olvastam, hogy azért könnyű most változni, mert ennyi idő alatt elfelejtettük, hogy milyenek voltunk, milyen volt az életünk azelőtt. Poszt-Covid – mondják azokra a tünetekre, amelyek a koronavírus-betegség után is sokáig megmaradnak. Talán átmentjük a kifejezést a járvány utáni évekre is, mindazokra a változásokra, amiket meg kell szoknunk és szeretnünk egymásban.

Kertész Anna

12

Még az űrből is látszik

Szeretve gondozott, buja kertet rejt a Szinyei Merse utca bontásra ítélt háza

14

Költői játszótér

Emlékidéző séta
Tóth Krisztina
Terézvárosában

Étel-világ-művészet

Szerelmek találkozása a hummuszétteremben

22

24

Mivel oltassunk?

A TESZ igazgatóját kérdeztük a vakcinákról

Terézváros Közéleti, Kulturális és Életmódmagazin

KIADÓ: Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata **FELELŐS SZERKESZTŐ:** Kertész Anna **A LAP MUNKATÁRSAI:** Csejtei Orsolya, Dobi Ágnes, Gajdács Emese **TÖRDELÉS:** Formula Stúdió **FOTÓ:** Képszerkesztőség Kft. **SZERKESZTŐSÉG CÍME:** 1067 Budapest, Eötvös utca 3. **E-MAIL:** sajto@terezvaros.hu **NYOMTATÁS:** Mediaworks Hungary Zrt. **FELELŐS VEZETŐ:** Szabady Balázs nyomda üzletág igazgató **TERJESZTÉS:** DP-M Lapterjesztő Kft. **A HIRDETÉSEK FELADHATÓK A SAJTÓIRODÁN:** 06 1/342-0905, 2451-es mellék, sajto@terezvaros.hu **APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:** VI., Eötvös utca 3., recepció, hivatali nyitvatartási időben.

Terézváros

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Egy igazi hős tere

A terézvárosi képviselő-testület a közelmúltban támogatta a főváros kezdeményezését, így a Nyugati pályaudvar melletti terület az idei nemzetközi roma napon Puczi Béla nevét vette fel.

A tér avatóünnepségén, április 8-án Karácsony Gergely főpolgármester arra emlékeztetett, hogy ez az esemény nem a felhőtlen örömről és büszkeségről szól, sokkal inkább a szegényről: „Puczi Béla sorsa felkiáltójel számunkra, mert azt mutatja, hogy az elmúlt évtizedekben hány minőségében bukott meg a magyar állam emberségből. De az, hogy ma teret neveztünk el róla, esélyt ad arra, hogy legalább felismerjük a hibáinkat és próbáljuk ezeket orvosolni.”

A főpolgármester halálját fejezte ki mindazoknak a roma szervezeteknek, amelyek megkeresték a Fővárosi Önkormányzatot a tér Puczi Béláról való elnevezésének ötletével. Közéjük tartozik Setét Jenő polgári aktivista, az Idetartozunk Egyesület vezetője, aki felidézte azokat az időket, amikor huszonéves fiatalemberként itt, a Nyugati előtti téren találkozott Puczi Bélával, aki hajléktalanként élt. Mint mondta, az akkori kormány és kortársai is méltánytalanul bántak vele, így csak most, utólag tudunk emléket állítani neki, ezzel megkövetve őt.

Kerpel-Fronius Gábor főpolgármester-helyettes az avatóünnepségen arról beszélt, hogy a főváros mindent megtesz annak érdekében, hogy előremozdítsa a romák helyzetét. Ezért a civil szervezeteket és döntéshozókat bevonva megújítják a Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központot, egy olyan intézményt létrehozva, amely benne van a roma minden napokban, segít a roma identitás megerősítésében.

„Puczi Béla Magyarországtól nem kapta meg azt a tiszteletet és elismerést, ami járt volna neki, pedig társaival önzetlenül, saját életét is kockáztatva Marosvásárhelyen rengeteg magyar életet mentette meg. A politikának az lenne a dolga, hogy támogassa azokat az embereket, akikből akár Puczi Bélához hasonló hősök lehetnek, de segítség nélkül elhalálnának” – ezt már Györfy Mátétól, Terézváros alpolgármesterétől hallhatták a jelenlévők. A kerület alpolgármestere beszédében utalt a TámogatLak programra, amellyel Terézváros évente öt roma fiatal támogat anyagilag és mentorálással.

(További cikkünk a témában a lap 10. oldalán olvasható)

A Terézvárosi Nonprofit Kft. munkatársai virágokat ültettek a Nyugati téren is

Parafrázisok a Hunyadi

Megelégedve a bezártságot, a szigorú járványügyi szabályok betartásával ingyenes szabadtéri kiállítást nyit az Eötvös10 Közösségi és Kulturális Szintér április 16-án a Hunyadi téren. A tárlaton Fazakas Júlia Básti Lajos-díjas színésznő 40 festményparafrázisa látható, amelyeket a karantén alatt készített egy szál mobillal az otthonában talált tárgyakból, némi sminkkel, ügyes utómunkával és sok-sok kreativitással. A parafrázisok nagy felbontásban, az eredeti alkotásokkal párba állítva május végéig láthatók a Hunyadi téren, hogy az itt lakók vagy az erre járók ne csak a virtuális térben, de a terézvárosi valóságban se maradjanak kultúra nélkül. Az E10 munkatársai azt ígérlik, hogy a kiállítás kapcsán egyéb szabadtéri kísérőprogramokkal is készülnek – ahogy a járványhelyzet engedi.

Az összeállítást készítette: Csejtei Orsolya, Dobi Ágnes, Gajdács Emese, Kertész Anna

Egyre több zöld Budapesten

Elfogadta a Fővárosi Önkormányzat a Radó Dezső-tervet. A dokumentumban a városvezetés az egyik legfontosabb célkitűzésként fogalmazta meg, hogy 2030-ig az egy főre jutó zöld-, illetve parkterületek mennyiségét a jelenlegi 6 négyzetméterről 7-re kell növelni. Ez a vállalás a tavalyi adatokkal számolva összvárosi szinten 226 hektár új parkterületet, azaz több mint két Margit-szigetnek megfelelő nagyságú közparkokat jelent.

A Radó Dezső-terv részletesen felsorolja és ütemezi azokat a középtávon megvalósítandó zöldinfrastruktúra-fejlesztési programokat, projekteket, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a budapestiek és az ide látogatók egészségesebb környezetben élhessenek.

A főváros a Radó Dezső-terv készítése során kiemelt figyelmet fordított azokra az európai uniós új települési szintű zöld- és

kékinfrastruktúra-programokra, amelyek finanszírozási lehetőséget biztosítanak az éghajlatváltozás, a környezetszennyezés globális kihívásainak kezeléséhez, valamint a zöldfelület-fejlesztésekhez. Az egészséges várost segítő városi zöldinfrastruktúra-fejlesztések, -szolgáltatások bővítése csak közösen, az itt élők és a Budapesten működő vállalkozások együttműködésével valósíthatók meg – áll a főváros közleményében.

FOTÓ: BEREZ VALTER/KÉPSZERKESZTŐSÉG

Irány az ovi!

Május 3–5. között kell beíratni az óvodába azokat a gyerekeket, akik augusztus 31-ig betöltik 3. életévüket. Jelentkezni a meghirdetett időpontban a lakóhely szerint körzetileg illetékes vagy választott önkormányzati vagy nem önkormányzati óvodába lehet. Indokolt esetben az óvodalátogatás alól felmentést lehet kérni, az erre szolgáló nyomtatványt kitöltve kell a terézvárosi szülőknek május 25-ig a Budapest Főváros Kormányhivatal VI. kerületi Hivatalának Hatósági Osztályához benyújtaniuk. A beiratkozás részletei az önkormányzat honlapján találhatóak meg: www.terezvaros.hu.

Enyhíthető a lakhatási válság?

Soproni Tamást, Terézváros polgármesterét kérdeztük

– A Város Mindenkié (AVM) civil csoport közleményben reagált a kerület rövid távú lakáskiadást szabályozó koncepciójára: véleményük szerint Terézváros nem állt a lakók oldalára, amikor nem csökkentette az airbnb-s napok számát. Miért nem tette ezt meg az önkormányzat?

– Tavaly nyáron a kormány a napok csökkentésének lehetőségével bunksóbszerű felhatalmazást adott, amivel agyoncsaphatnánk a rövid távú szálláshely-szolgáltató szektort. Mi a lakók problémáit szeretnénk megoldani, nem vállalkozásokat tönkretenni. Ezért mértük fel augusztusban, hogy mi zavarja a kerületben élőket a rövid távú lakáskiadással kapcsolatban. A válasz egyértelműen az volt, hogy sok vendég nem hajlandó betartani a közösségi együttélés szabályait, a lakók pedig eszköztelenek. Mi orvosi szikévé alakítottuk a furkósbotot, és egy olyan szabályozást alkottunk, ami az említett szabályok betartását eredményezi.

A napok korlátozása nem is hozhatna érdemi eredményt, nem látunk jó külföldi példát arra, hogy a közép- és rövid távú lakáskiadás felváltva tudna működni ugyanazon ingatlanok esetén, csak a szűrkezőnát erősítené ez a fajta szabályozás.

– Milyen eszköz van az önkormányzat kezében a lakhatási válság enyhítésére?

– Nem a rövid távú lakáskiadás szabályozásának kell megoldania a lakhatási válságot, hanem a mindenkori kormányok és önkormányzatok lakáspolitikájának, de 30 éve nem született megfelelő lakhatási program. Mi azonban léptünk: Budapesten elsőként nem a bérlőkre hárítjuk a szociális bérlakások felújításának költségeit, elindult a szolgáltatilakás-programunk és bérházat tervezünk építeni. Emellett tartozásrendezési támogatásaink, kiterjedt szociális segítőrendszerünk és a pandémia kitörésekor az országban elsőként elindított állásvesztési és albérlé-támogatási programunk a lakhatási problémák megelőzését szolgálják.

– Hatással tud lenni az önkormányzat lakáspolitikája a piaci helyzetre?

– Ha bővítjük a lakásállományunkat, és nemcsak szociális, hanem piaci kategóriában is lesznek megfizethető lakásaink, akkor az leviszi a magánbérlemények árát. Szerintem az államnak és az önkormányzatoknak bővíteniük kell a saját lakásállományukat, elérhetővé tenni, hogy egy középosztálybeli ember akár egy életen át az államtól, az önkormányzattól béreljen lakást, és ne legyen kiszolgáltatott amiatt, mert nincs saját tulajdonú ingatlanja. Ez jó néhány országban teljesen természetes.

Kötött pályán

Újabb fázisba ért a Jókai tér megújításának öt éve húzódó projektje. Hogy lehívható legyen a főváros által évekkal ezelőtt felajánlott 200 millió forint, év végéig el kell indulnia a kivitelezésnek. A végleges tervek az egyik készítője mutatta be egy lakossági fórumon. A jelenlévő terézvárosiak nehezen fogadták el, hogy már nincs lehetőség a tervek módosítására, de azt az ígéretet kapták, hogy kéréseiket, javaslataikat – például egy kutyaillemhelyre vonatkozóan – más módokon megpróbálja megvalósítani az önkormányzat.

Kertész Anna

Közel negyvenen vettek részt azon az április 8-i online fórumon, amelyet a Jókai tér megújítási terveinek bemutatására szervezett az önkormányzat. A beszélgetés moderátorának, Temesvári Szilvia zöldügyekért és részvételiségért felelős alpolgármesternek nem volt könnyű dolga, mivel a megjelentek egy része nehezen fogadta el, hogy ez már nem egy egyeztető fórum a lakosság és az önkormányzat között, hanem a megvalósítani kívánt tervek ismertetése.

Soproni Tamás, Terézváros polgármestere bevezetőjében összefoglalta az előzményeket: 2016-ban, még az előző önkormányzati vezetés idején a képviselő-testület döntött arról, hogy a fővárosi Tér-Köz Pályázat keretében megújítják a Jókai teret, ehhez a főváros 200 millió forintos támogatást ígért akkor. A Lépték Terv Kft. a lakossági igények figyelembevételével készítette el a terveket, amelyeket 2018-ban be is mutattak. A következő másfél évben több közbeszerzést is kiírtak az elképzelések megvalósítására, de ezek nem jártak sikerrel, mert olyan drága ajánlatok érkeztek, amelyekre nem volt fedezet.

Az új vezetés 2020 elején áttekintette a projektet, az időközben lejárt engedélyeket beszerezte, és most újra kiírta a közbeszerzést, nehogy elveszítse a 200 millió forintos fővárosi hozzájárulást.

„A kormányzati megszorítások miatt a főváros nagyon rosszul áll, az idén novemberben csődbe mehet, és ha nem hívjuk le a 200 millió forintot, akkor később már nem valószínű, hogy meg tudjuk tenni.

hogy egy hosszú, sok szempontot (lakossági igényeket, adottságokat stb.) figyelembe vevő tervezési folyamat eredménye a végleges terv, amelynek a megvalósítása remélhetően hamarosan elkezdődik.

Fontos szempont volt a tervezés során a meglévő zöldterületek megtartása és bővítése, a pihenőparkjellel erősítése vizes elemmel és utcabútorokkal, amelyek egy része mobil, és egy előadótérként is használható részen kap helyet. Ez utóbbi – a nyilvános wc mellett – a leginkább vitatott elem, többen úgy gondolták, hogy azon a környéken, ahol a legtöbb kulturális intézmény megtalálható, főleg egy ilyen funkció, és aggódnak, hogy az ott zajló események zavarhatják a lakókat.

Az egységes arculat érdekében egy szintbe kerülnek a teret körülvevő járda- és úttestszakaszok, némileg csökken a parkolóhelyek száma (79-ről 45-re), de 260 négyzetméterrel nő a zöldfelület. Elszórtan játszóelemek is kerülnek a parkba, amelyet zárható kerítés vesz majd körül.

A helyiek közül többen hiányolták a tervekben a kutyaillemhelyet, illetve -futtatót, erre Kecskés Balázs, a körzet önkormányzati képviselője javaslata a fórumon az volt, hogy az előadótér lehetne ezekre a célokra használni, amikor épp nincs esemény. Györffy Máté fejlesztésekért felelős polgármester emlékeztette a képviselőt arra, hogy nincs mód a tervek megváltoztatására a Soproni Tamás által már elmondottak miatt. Temesvári Szilvia elárulta, hogy az önkormányzat tervezi kutyaillemhely kiépítését a környéken, de nem a megújuló Jókai téren.

Az egyik hozzászóló lakos azon felvetésére, hogy a lakók leszavazták a korábbi tervet, dr. Bundula Csaba fideszes képviselő, az előző vezetés alpolgármestere értetlenkedését fejezte ki, hiszen több lakossági fórumot követően, a lakók kéréseit, igényeit szintetizálva született meg a jelenlegi terv.

„Ahány lakó megszólalt, annyi elképzelés volt – idézte fel Bundula Csaba a korábbi lakossági egyeztetéseket. – Volt olyan lakó, aki tiltakozott a parkolóhelyek csökkentése ellen, és volt olyan, aki azt mondta, hogy tiltsuk ki az autókat a tér környékéről. Nehéz mindenkinek megfelelni. A vizes elem és az előadótér is kompromisszumok mentén nyerte el a terven a mostani formáját.”

Soproni Tamás azzal zárta a fórumot, hogy fontos igények fogalmazódtak meg a lakók részéről. „Kötött pályán mozgunk, mi magunk sem tudunk beleszólni a tervekbe, nehogy elveszítsük a támogatást. Mindnyájunknak az az érdeke, hogy megújuljon a tér. Mindazok a szempontok – például a kutyásokéi, amelyek ma elhangzottak, fontosak számunkra, és az egyéb projektjeinkben figyelni fogunk rájuk” – ígérte meg a polgármester. A Jókai tér megújításával kapcsolatos tájékoztatás következő állomásaként Kecskés Balázs képviselő javaslatára az önkormányzat lakossági bejárást tart majd a területen.

Ezért már nincs lehetőség az újratervezésre” – hangsúlyozta Soproni Tamás, hozzátéve, hogy nemrég reményteljes tárgyalást folytatott Fürjes Balázs fővárosi fejlesztésekért felelős államtitkárral, amelynek folyamánaként kormányzati támogatást is kaphat a Jókai tér felújítása.

A terveket a Lépték Terv Kft. munkatársa, László Viktor mutatta be, a későbbiekben ő válaszolta meg a tervek és megvalósításukra vonatkozó lakossági kérdéseket is. A prezentációjából megtudhattuk,

Így tájékoztatunk mi

Akkor vennék észre az emberek, hogy mi mindent jelent az önkormányzati kommunikáció, ha egyszer csak leállna, megszűnne. Nem tudnák meg az önkormányzat lapjából, honlapjáról, Facebook-oldaláról, hogy milyen támogatásokat érhetnek el a rászorulóknak, hogyan lehet pályázni a társasházak felújítására, udvarok zöldítésére. Mindezeknek az információknak az eljuttatása a lakókhöz pénzbe kerül – megmutatjuk, hogy pontosan mennyibe.

Kertész Anna

„Ha nem kommunikálnánk a terézvárosi lakosokkal, senki nem tudná, mikor kell beiratkozni az óvodába, mikor segítünk élelmiszer-csomaggal a rászorulóknak, milyen szabályok vannak járvány idején, milyen szociális támogatások kérhetők a Terézváros mellél áll! programban, hogyan lehet pályázni társasházak felújítására, udvarok zöldítésére, biciklivásárlásra vagy mikor van ügyfélfogadási idő. Egy olyan önkormányzati működés, amelyről senki nem tud semmit, teljesen haszontalan volna” – világít rá Hikáde Bea, a terézvárosi polgármesteri hivatal sajtóosztályának vezetője, hozzátéve, hogy ezeknek az információknak az eljuttatása a kerületben élőkhez egy olyan szerteágazó szakmai munka, amelynek természetesen költségei vannak. Minderől azért írunk bővebben, mert nemrég megjelent egy csúsztatásokat tartalmazó cikk Terézváros kommunikációs költségeivel kapcsolatban.

„Az idei költségvetésben a képviselő-testület tagjai 101 millió forintot biztosítottak lakossági tájékoztatásra – folytatja a sajtóosztály vezetője. – Ez nem elkölthető pénz, hanem egy tervezett keretösszeg, ennél többet nem szán az önkormányzat kommunikációra. Nincsenek rejtett, a nyilvánosság elől »eldugott« kiadások.”

Ezzel az összeggel egyébként Terézváros az egyik legkevesebbet költő budapesti önkormányzat, tehát egy ilyen szempontból a kerületeket összehasonlító lista végén szerepelne. Ez a keret számtalan dolgot magában foglal, a plakátok, szórólapok készítésétől a fotós, videós, grafikai tartalmak gyártásán át a Terézváros magazin előállításáig, amely bár kevesebb pénzből készül, mint az előző vezetés idején, így is a legnagyobb tételt jelenti a költségvetésben, csak a kinyomtatása 10 millió forintba kerül évente.

„Nemrég váltottunk terjesztőt, így most már feleannyiba kerül, hogy bedobják a postaládákba a lapot. A partnereink kiválasztását részben közbeszerzés, részben árajánlatkérés alapján választottuk ki, minden esetben a legolcsóbb szolgáltatást nyújtó céggel kötöttünk szerződést – avat be a részletekbe Hikáde Bea. – A Terézváros magazint a főszerkesztőt is beleértve négy újságíró készíti, ők írják a honlap tartalmát is. Rajtuk kívül ketten végezzük főállásban az önkormányzat kommunikációjával kapcsolatos feladatokat, beleértve az újságírói kérdések megválaszolását, a kiadványok elkészítését, a közösségi tervezések, a közmeghallgatás tájékoztatási feladatait, a Facebook-oldal működtetését. A sajtóosztály korábbi költségvetését egyébként csak akkor lehetne összehasonlítani a mostanival, ha azonos lenne a korábbi és a mostani osztály tevékenysége. Márpedig nem az. Míg az előző ciklusban az osztály munkája főként a Terézváros magazin előállítására korlátozódott, addig a jelenlegi, ugyanakkora létszámú csapat a szerkesztőségi munka mellett szélesebb körben látja el az önkormányzati kommunikációs feladatokat.”

Nemcsak a lap előállítása lett olcsóbb az elmúlt másfél évben, de máshol is „fogott” az önkormányzat. „Már a ciklus legelején megszüntettük az önkormányzat külső médiatámogatásait, például a Figyelő című lap dotálását. Több tízmillióst tételt spóroltunk nyomtatott kiadványokon, és az online térbe terelünk mindent, amit lehet.

Ma már a videó, a fotó ugyanolyan nélkülözhetetlen kommunikációs eszköz, mint az írás, a szöveg, és egyre népszerűbbek, illetve hatékonyabbak a vizualizációs tartalmak – például a lakásigénylés ügymenetét sokkal egyszerűbb egy videón megmutatni, mint oldalakon keresztül leírni. Az előző ciklus gyakorlatával ellentétben mi használjuk a modern kor eszkö-

zeit, és nem félünk a közvetlen párbeszéd-től a lakossággal: a nulláról építettünk fel egy mára 5000 fős Facebook-oldalt, van YouTube-csatornánk, elindítottuk a honlap megújítását, méghozzá azért is, hogy a mostaninál több ügyet lehessen online intézni. Vizualizáltuk a költségvetést, hogy még átláthatóbb legyen. Elkezdtük a közérthető beszéd projektet: érthető, emberi nyelven kommunikálunk az itt élőkkel, és végre élőben követhetők a testületi ülések is” – sorolja a kommunikációs vezető.

Az önkormányzat különös figyelmet fordít arra, hogy a pártok kommunikációja ne mosódjon össze az önkormányzattal. „Ha a polgármester önkormányzati ügyekben, polgármesterként szólal meg, azzal nekünk van feladatunk, ha a párttevékenységről ad hírt, ahhoz semmi közünk. Megmosolyogtató volt az utóbbi napok azon »leleplezése«, hogy a polgármester ugyanazokat a tartalmakat osztja meg az önkormányzati munkáról, mint ami az önkormányzat oldalán is megjelenik. Akkor lenne baj, ha a kettő nem egyezne, a polgármester mást csinálna, mást mondana, mint az irányítása alatt álló önkormányzat – mutat rá Hikáde Bea, hozzátéve, hogy az önkormányzati kommunikáció minden esetben pártsemleges, neutrális. – Ezt az elvet minden erőnkkel igyekszünk érvényesíteni valamennyi kommunikációs felületen, ami nem mindig könnyű. Pártnéveket csak abban az esetben írunk ki, ha azoknak tartalmi szempontból funkciójuk, jelentőségük van, például a képviselő-testületi ülésről szóló anyagok esetében. Nagyon fontos ezt az elvet a költségek tekintetében is érvényesíteni, hiszen mi közpénzből gazdálkodunk, ami pártpolitikai célra nem fordítható. Hogy mondjak egy példát a szétválasztásról: a polgármester a saját Facebook-oldalát saját pénzből hirdeti, hogy véletlenül se mosódjon össze a pártpénz és a közpénz.”

Zöldet akarnak, nem cirkuszt

A megkérdezett terézvárosiak 97 százaléka zöldet és nem cirkuszt szeretne a Nyugati pályaudvar mögötti területre. Terézváros vezetése minden követ megmozgat annak érdekében, hogy a lakók kérése teljesüljön.

A Demokratikus Koalíció terézvárosi frakciója elfogadhatatlannak tartja az Emberi Erőforrások Minisztériumának azt a tervét, hogy a Nyugati pályaudvar mögötti rozsdáövezetben épüljön fel a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ. Terézvárosban ez az egyetlen olyan nagyobb terület, ahol parkosított zöldfelület lehet létesíteni. A Döntés-előkészítő Tanács legutóbbi ülésén a DK-frakció a kerületet irányító összes párt képviselőjével együtt elfogadta azt a határozatot, amelyben felkérték a polgármestert, éljen felterjesztési jogával és kezdeményezze, hogy a kormány vonja vissza a cirkuszközpont elhelyezésével összefüggő összes intézkedését – mondta el Kecskés Balázs, a DK terézvárosi frakciójának vezetője. Felkérték dr. Oláh Lajost, a körzet országgyűlési képviselőjét is, hogy a parlamentben szóljon fel annak érdekében, hogy a kormány álljon el szándékától és a cirkuszközpont elhelyezésére keressen egy másik helyszínt.

A frakcióvezető emlékeztetett rá: a fejlesztés nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházással nyilvánításával a kormány gyakorlatilag megakadályozta a településképi véleményezési eljárás lefolytatását. Ez azért baj, mert ez volt az egyetlen olyan eszköz az önkormányzat kezében, amivel a terézvárosiak érdekeit képviselhette.

A DK helyi vezetését érdekelte, mit gondolnak a terület hasznosításáról az itt élők, a megkérdezettek 97 százaléka zöldfelület kialakítását támogatta és elutasította a cirkuszközpont megépítését – számolt be a pártja által indított konzultáció eredményéről a frakcióvezető, aki a Nyugati mögötti hatalmas tér jövőjével kapcsolatban a Millenáris Park példáját hozta fel, ahol a rozsdáövezeti részen egy hathektáros park, az ott lévő épületek egy részének megtartásával kulturális tér létesült. Mint mondta, a terézvárosiaknak is joga van ahhoz, hogy az életminőségüket továbbrontó gigamániás fejlesztések helyett környezetvédő, az életterület egészségesebbé tevő beruházások valósuljanak meg.

TMSZ

Még többen nyaralhatnak Siófokon

Amint véget érnek a veszélyhelyzet miatt bevezetett korlátozások, az önkormányzat azonnal meghirdeti siófoki nyaralójába az üdülési pályázatot. A Döntés-előkészítő Tanács legutóbbi ülésén elfogadta azt a rendeletet, amelynek köszönhetően egyszerű, átlátható feltételekkel a korábbinál többen pihenhetnek egy hétig a Balatonnál.

„Az üdülő igénybevételének új szabályozásával az volt a célunk, hogy olyanok is eljuthassanak az önkormányzat nyaralójába, akik korábban a szűkebbre szabott jövedelmi korlátok miatt nem pályázhattak. Jelentős változás az is, hogy immár nemcsak a Terézvárosban élők, de az önkormányzatban és az önkormányzati intézményekben dolgozók is pályázhatnak. Emellett az is újdonság, hogy a nyaraló meghosszabbított időben, márciustól október végéig fogadja a vendégeket” – mondta el Szász Károly, a Demokratikus Koalíció önkormányzati képviselője.

A júniustól augusztus végéig tartó főszezonban elsőbbséget élveznek a gyermekes családok, hiszen a kötelezettségeik miatt ők csak a nyári vakáció alatt

Szász Károly, Miyazaki Jun és Kecskés Balázs

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/KÉPSZERKESZTŐSÉG

tudnak közösen eltölteni egy hetet az önkormányzat kényelmes, a földszintjén wellnessrészleggel ellátott, jól felszerelt nyaralójában. „Az üdülési díjakat a pályázók anyagi helyzetéhez igazítottuk, a kevés pénzből élő, rászoruló gyermekes családoknak, egyedülálló idős és egészségkárosodással küzdő, rokkantnyugdíjas terézvárosiaknak kisebb összeget kell fizetniük” – hangsúlyozta a képviselő, hozzátéve, hogy a beérkező pályázatokról a humán bizottság dönt.

TMSZ

Fullasztó parkolás

Az ingyenes parkolás előnyeit alátámasztó adatok nem állnak rendelkezésre, súlyos hátrányai azonban bizonyíthatóan vannak a járványhelyzetre hivatkozva elrendelt ingyenes parkolásnak: jelentősen megnehezíti a belső kerületekben lakók életét, pénzt von el az önkormányzatoktól és a légszennyezést is veszélyes mértékében növeli.

Aki tömegközlekedéssel jár Terézvárosban, naponta tapasztalhatja, hogy a buszok, trolik, metrók kihasználtsága mit sem változott az ingyenes parkolás bevezetése óta. Az itt élőknek viszont állandó gondot okoz, hogy helyet találjanak lakóhelyük közelében. Gyakran fél órát is köröznek, hogy leparkolhassanak, eközben jár a motor, ömlik a kipufogógáz a levegőbe.

„Egyértelmű, hogy a pesti belső kerületekben keringő autók légszennyezése veszélyezteti az ott élőket. Én magam is több lakossági jelzést kaptam ez ügyben, ezért követeltem a parlamentben, hogy azonnal vonják vissza az ingyenes parkolást. Legyen tisztább levegője, nyugodtabb élete az itt élőknek, a kormány ne érveljen azzal, hogy az ingyenes parkolás miatt csökkent volna a BKV-járatok telítettsége, mert erre semmiféle bizonyíték nincs” – szögezi le Oláh Lajos, Erzsébet- és Terézváros országgyűlési képviselője, aki írásban is kérte az illetékeseket, mutassák be azokat az adatokat, amelyek igazolják, hogy az ingyenes parkolás terhermentesíti a BKV-t, de erre vonatkozó adatok nincsenek. Vannak viszont nemzetközi kutatások, amelyek szerint sehol nincs szükség ilyen lépésekre, mert megfelelő védekezés esetén a közösségi közlekedés nem okoz járványügyi problémát.

„Az ingyenes parkolás miatt százmilliók bevételkiesés éri a kerületi önkormányzatokat, ez pedig ugyancsak az itt lakókat érinti negatívan. Ezzel az önkormányzatok támogatásra adható kerete csökken éppen most, a járvány kellős közepén, amikor az embereknek szükségük lenne a segítségre. Emellett pedig romlik a levegő minősége a lakhelyükön, ami bizonyítottan a járványt segíti, a betegség lefolyását nehezíti” – hangsúlyozza a Demokratikus Koalíció politikusa, aki szerint „az ingyenes parkolás megszüntetésén túl az is sokat segítene a kerületiek helyzetén, ha végre megvalósulhatna, hogy a terézvárosi parkolóhelyek 30 százalékát csak a helyi lakosok használhassák. Ez jelenleg a főváros engedélyezésére vár, ezért egyeztetést kezdeményeztem a városvezetéssel, hogy meggyorsítsuk az ügyet”.

A légszennyezés problémájára az utóbbi időben több környezetvédelemmel foglalkozó szervezet is felhívta a figyelmet. A Greenpeace azonnali fellépésre szólította fel a kormányt annak érdekében, hogy az ingyenes parkoláshoz hasonló káros intézkedések helyett érdemben lépjenek fel a légszeny-

nyezettség csökkentéséért. Jó néhány tudományos jelentés szerint a szennyezett levegő nemcsak könnyíti a koronavírus terjedését, de súlyosabbá is teszi a betegség lefolyását. A légszennyezés globálisan a negyedik halállokká lépett elő. Egy másik kutatás pedig arról szól, hogy Magyarországon a koronavírus miatti halálozások negyede köthető hozzá.

Az egészséges környezetért dolgozó Levegő Munkacsoport decemberben kezdett aláírásgyűjtést a parkolásdíj-fizetés visszaállítását követelve. Petíci-

”

A pesti belső kerületekben keringő autók légszennyezése veszélyezteti az ott élőket.

ójuk arra is felhívja a figyelmet, hogy már tavasszal is sok utcában jelentősen megnőtt a parkolóhelyet kereső forgalom, dugókat és nagyobb levegőszennyezettséget idézve elő. „Csak Budapesten az elmúlt 15 évben duplájára nőtt az asztmás gyerekek száma, és évente több mint kétezren halnak meg idő előtt a szennyezett levegő miatt. A hazai betegszervezetek által támogatott friss tanulmány pedig ismét rávilágított a súlyos gazdasági következményekre: évente mintegy 3300 millió eurót, a Budapesten megtermelt GDP 6,2 százalékának megfelelő összegű veszteséget okoz a főváros lakosainak a szennyezett levegő” – fogalmaz a Levegő Munkacsoport.

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Ott voltunk mindig a bajban

Ötven éve ült össze először a Roma Világkongresszus, amelyen a 23 országból érkezett küldöttek több ma is érvényes döntést hoztak a cigánysággal kapcsolatban. Többek között, hogy bárhol is élnek, ugyanazon nemzet tagjainak tekintik magukat, nem hivatalos, közös elnevezésük a roma, valamint elfogadták nemzeti jelképeiket, a zászlót és a himnuszot. Az április 8-i roma kultúra világnapja alkalmából a terézvárosi Kalyi Jag Roma Nemzetiségi Középiskola egyik kultúrmozgalmár tanárával, Nagy Gusztáv költő, író, műfordítóval beszélgettünk.

Csejtei Orsolya

– Mi mindent értek el az elmúlt 50 évben?

– Annak idején azt gondoltuk, hogy sok minden változni fog. A nyolcvanas évek végéig még látszott némi pozitív irány, de a rendszerváltozás után már kevésbé érzékelünk haladást. Amiben sikerült előrelépni, annak ma már sajnos nyoma sincs. Legalább negyven éve benne vagyok a cigány kultúrát népszerűsítő mozgalomban, és azt kell mondjam, kulturálisan talán most vagyunk a leginkább háttérben. Egy ideig Choli Daróczi Józseffel töreked-

tünk például arra, hogy legyen cigány nyelvű irodalom Magyarországon – ő lefordította a Biblia négy evangéliumát, ezt követően Vesho-Farkas Zoltán a teljes Bibliát, Rostás-Farkas György A kis herceget és a Sorstalanságot, én pedig Az ember tragédiáját cigány nyelvre –, de aztán kénytelenek voltunk belátni, hogy kevés az értő közönség. A rendszerváltást követő pár évben még voltak olyan magyar nyelvű cigány lapok, amelyek szívesen közöltek cigány irodalmat. Volt műhelyünk, ahol közösen gondolkodhattunk, például a Choli Daróczi által szerkesztett Rom Som folyóirat, de ezek a felületek mostanra teljesen megszűntek. Egyetlen újságunk maradt, a Khetano Drom, de cigány nyelvű írások ott sem nagyon jelennek meg. Nincs, aki olvasná őket. Megszűnt a cigány rádió, elvették a roma parlamentben az egyetlen olyan helyet, ahol még meg tudtuk mutatni magunkat a világnak. Valójában a Dikh TV sem a miénk, nem romák csinálják, még kevésbé azt, amit szeretnénk. Csak a bulizás megy, semmilyen kulturális eseményt nem látok benne. Ezenkívül nagyon fontos célkitűzés volt anno, hogy kapcsolatot teremtsünk, együtt dolgozzunk a külföldön élő cigánysággal – mára ezen a téren sem tartunk sehol. A romák történelme nem szerepel a tankönyvekben, nincs szó rólunk az iskolákban, pedig nagyon fontos lenne. A magyar diákok az évilágon semmit nem tudnak a cigányságról, pedig nagy szükség volna árnyalni a képet.

– Hogy látja – például az iskolában, ahol tanít –, a romák számára túlmutat a cigány kultúra a sztereotípiákon? Beszélnek egyáltalán a gyerekek a nyelvet?

FOTÓ: TUBA ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

”

Az volna az igazi, ha nemcsak a cigányok emlékeznének április 8-án, hanem az egész ország, legalább ezen az egy napon elismerve: tényezők vagyunk, hiszen 600 éve itt élünk.

– A mai fiatal generáció már nem igazán tud cigányul. Ugyanolyan „idegen nyelv” számukra, mint a magyaroknak. De az iskolánkban legalább megtanulják alapszinten használni. A második évben már írnak, olvasnak, kezdenek kicsit beszélni is. Egy más között nem, de a tanárral van cigány nyelvű kontaktus. Ha olyan gyerek érkezik az iskolába, aki hozza otthonról a nyelv ismeretét, és odaszól a társaihoz cigányul, azok hol így, hol úgy válaszolnak. Keverik a nyelvet. Mi például otthon, egymás között alapvetően cigányul beszélünk, de egy-egy kérdésre így is, úgy is érkezik válasz. Ahogy épp a szájára jön a másiknak. Összefonódott a két nyelv. Ahhoz például, hogy az ember cigányul tudjon tanítani, a magyar nyelvtant kell nagyon ismernie. A cigány magyarázatra nem alkalmas, nem akkora a szókinccse, nincsenek kifejezéseink például a szófajokra, nyelvtani szerkezetekre. Nyelvújításra szorulna a dolog, de ebben nincs mozgás eddig.

– *Mennyire ismerik a saját kultúrájukat, az irodalmat, képző- vagy filmművészetet?*

– A Kalyi Jagban van irodalom- és népismereti óra, ahol igyekszünk minden művészeti ágat és jelentős roma embert bemutatni. De például a falvakban nagyon nagy a lemaradás ilyen téren. Ott azt sem tudják, hogy egyáltalán létezik napja a roma kultúrának. Budapesten vagy a nagyvárosokban könnyebb a helyzet, itt vannak lehetőségeink. Tudjuk például verssel inspirálni a gyerekeket. Nekünk is van olyan diákunk, akiről elképzelni sem tudná az ember, hogy valaha szavalni fog, mert nem olyan habitusú, aztán valahogy mégis sikerül rávenni. Ha például észreveszem, hogy egy gyereknek nagyon jó az orgánuma, addig fűzöm, amíg fel nem olvas egy verset. Ha érzem, hogy érzi, nem hagyom békén. Mondom neki, hogy öregem, szuper vagy, de tegyél hozzá egy kicsit te is. Hozz magadra dicsőséget az osztálytársaid előtt. Előbb-utóbb mindig eljutunk oda, hogy megtanuljon egy verset és azt el is mondja. A többiek tapsolnak, lelkesednek, hiszen egészen odáig azt hitték, hogy ez a fiú soha az életben egyetlen verssort sem fog tudni elmondani. Így inspiráljuk egymást.

– *Önre kik voltak nagy hatással?*

– Akik engem előrevittek, elsősorban a gondolkodásban, az az első értelmiségi generáció volt: Lakatos Menyhért, Choli Daróczi József, Osztójkán Béláék. Kovács József Hontalan, Rácz Lajos, Ruva Farkas Pál. Az 1970-es években indult el az első generációs értelmiség, előtte nem nagyon volt a hagyományon kívül más. Illetve 100 évvel korábban Nagyidai Sztójka Ferencnek már megjelent egy cigány nyelvű imádságos könyve, fordított Petőfiből, írt színdarabot, és József főherceggel együtt létrehozták az első cigány szótárt, ami 13 ezer szóból állt. Rajta kívül csak a zenész cigányokról lehetett hallani egészen 1968-ig, amikor jött a 16 éves, ma már Kossuth-díjas Bari Károly, és olyan verseket írt, ami előtt még az írószövetség is megemelte a kalapját.

Aztán 1975 környékén jelentkezett Lakatos Menyhért a Füstös képek című nagyregényével,

amelyet azóta 23 nyelvre fordítottak le. Ezzel kezdődött minden. Napról napra egyre többen lettek, 1986-ban létrehozták a Magyarországi Cigányok Kulturális Szövetségét, amelynek rögtön lett egy lapja, a Romano Nyevi. Ez volt az első fórumunk, én is ott kezdtem újságíróként. Ott ismertem meg Cholit is, akinek a révén később a Kalyi Jag iskolába kerültem, ahol – bár nincs pedagógusvégzettségem – a felsőfokú nyelvvizsgámmal és az érettségimmal lassan 30 éve tanítok. Irodalmi színpaddal kezdtem, hetente egyszer jöttünk össze a gyerekekkel, Bari Károly gyűjtéséből A tűzpiros kígyócska című balladát vittük színre. Bejártuk vele az országot. Tizenöt gyerek szerepelt benne, többek között az akkor még iskolás L.L. Junior és Mohamed Fatima.

– *Gyerekkora óta ír verseket, a legutóbb megjelent, Nyiss ajtót című kötetében a címadó vers azt mondja, „Nyiss ajtót, ha kopogok, / Már nem szorongok / Itt a küszöbödön, / Európa anyai!” Mi van a szorongás után?*

– Azzal, hogy tudunk írni, olvasni, hogy belekerültünk a magyarság vérkeringésébe, már nem igazán szorongunk úgy, mint akár az én gyerekkoromban, az ötvenes, hatvanas években láttam szorongani az analfabéta cigányokat. Meg se mertek szólalni magyarul, ha nem voltak benne biztosak, hogy jól mondják, ha pedig levelük jött, például a hatóságtól, a szomszédvaldól olvastatták fel. Olykor érkezett olyan levél, aminek a tartalmát nem kellett volna megtudnia a szomszédnak... Úgy gondolom, nemcsak Magyarországon, de Európában is túlléptünk a szorongáson pusztán azzal, hogy mindenkinek kötelező iskolába járnia. Ezzel együtt még mindig sok minden hiányzik ahhoz, hogy fel tudjunk zárkózni a magyar társadalomba úgy, ahogy annak idején azt az öregek, Lakatos Menyhért, Choli Daróczi vagy Rostás Farkas György megálmodták. Az volna az igazi, ha nemcsak a cigányok emlékeznének április 8-án, hanem az egész ország, legalább ezen az egy napon elismerve: tényezők vagyunk, hiszen 600 éve itt élünk.

– *Lehet ennek az elismerésnek egy gesztusa, hogy itt, Terézvárosban közteret neveznek el Puczi Béláról, a marosvásárhelyi utcai megmozdulásokon magyarokat védelmező hidegvölgyi cigányok egyik vezéralakjáról?*

– Ez egy csodálatos dolog, ami talán sokak számára segít észrevenni, hogy nem ellenségei vagyunk egymásnak. Hogy valahol mi is magyarok vagyunk, hiszen évszázadok óta itt élünk, ha tetszik, ha nem, itt vagyunk otthon. Ott voltunk mindig a bajban, az árvizekben, háborúkban egy oldalon küzdöttünk. Azt gondolom, hogy ez a térelnevezés a közös sorsot demonstrálja. Nagy dolog van abban az idézetben, ami túlélte Puczit: „Ne féljete, magyarok, itt vannak a cigányok!” Mintha azt mondanád, ne félj, testvérem, ne félj, fiam, itt vagyok melletted. Nagyon bensőséges érzelmi szálakat pendít meg ez a mondat a magyarság felé. Még ha nem is történt nagy összecsapás, illetve ismerjük a történet végét, hogy miként maradt egész életén át kirekesztett, s lett végül hajléktalan Puczi Béla, ez az idézet túlnőtt rajta és a sorsán. Ma is példa lehet a jövő számára.

Rigók belvárosi otthona

FOTÓK: TUBA ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSEG

Még az űrből is látszik a Szinyei Merse utca 22–24.-ben álló vagy inkább roskadozó ház – állítja Molnár László, az épület gondnoka, aki a falakat és folyosókat támasztó állványerdő tövébe, az udvaron egy igazi zöld oázist varázsolt. A rossz állapotban lévő épület és a hangulatos kert kettőse egészen valószerűtlen látványt nyújt.

Dobi Ágnes

„Ennek a háznak az udvarában valószínűleg mindig is volt valamiféle kert, időről időre idekeveredett egy-egy olyan lakó, aki gondját viselte, és új fákat, növényeket ültetett. Tán csak akkor nem, amikor huszárlaktanya volt. Megvan nálam a ház születési anyakönyve. Aszerint az épület egyik szárnyában istállók voltak, fölötté a legényszállás, a szemben lévő oldalon pedig tiszti szállások és az irodák. Később afféle munkásház lett belőle, az öregek a hetvenes években az egykori tulajdonosáról elnevezve csak Taufler-háznak hívták – foglalja össze az épület történetét Molnár László.

Attila fája

„Az udvar végében az a négy virágba borult szilvafa az én gyermekem” – mondja, miközben végigvezet birodalmán: feketefenyő, szőlőlugas, vadgesztenyefa, orosz nyárfa, bokrok, szépen nyírt sövény, a fű között nyíló jácintok és tulipánok. A második emeleti ablakon bekukucskáló ezüstfenyőről kiderül, László a fia első karácsonyán ültette az akkor még alig félméteres fácskát, így kapta az Attila fája nevet. Mint ebben a kertben mindennek, a fenyővel versenyt növe tiszafának is története van. László Dunaharasztriból hozta magával, amikor még tán harminc centi magas sem volt.

Az Attila fája mellett ácsorgó szökőkút már nem működik, de mint meséli, egykor tizenkét ágból tört a víz a magasba. Amikor ideköltözött, azt tervezgette, hogy majd búvárlámpával világítja meg a vízugarakat, hogy esténként mindenki gyönyörűségét lelje benne. Ebből azonban semmi sem lett, mert a lakók feljelentették, hogy pocsékolja a vizet. „Az volt a baj, hogy azok a régi-régi lakók, akik a szökőkutat

építették, nem csináltak alá aknát és nem tettek bele motort, hogy visszaforgassa a vizet. Így az csak feleslegesen elfolyt. Mit volt mit tenni, elzártam, és azóta így áll – magyarázza.

Az ébresztőt a madarak fújják

„Volt itt egy gyönyörű diófa is, amelyen évente több mint tíz kiló dió termett, de sajnos kipusztult, mert nem látszott, hogy elrepedt a vízvezeték. A szivárgó víz tönkretette a gyökereit, két hét alatt odalett” – amikor ezt mondja, úgy tűnik, a dolog még most is bántja. Akárcsak az amarilliszek sorsa. „Egy idős házaspár egykor vagy negyven tövet ültetett, amikor virágoztak, az udvar ékköveiként pompáztak. De az utánuk ideköltözők mindet letarolták. Valami csoda folytán, pár éve egyszer csak előbukkant néhány a semmiből.”

„De gyönyörű vagy! – szól oda mondókáját félbeszakítva a téglaszegélyre tett tálban fürdőző feketerigónak. – Sok rigónk van, naponta többször kell a tálkát feltölteni, mert állandóan kipancsolják. Akkor sem röpködnek el, ha egészen közel megyek. Igaz, én mindig beszélek hozzájuk, és olyan, mintha értenének. Amikor söprögetek, egy biztos, hogy előkerül valahonnan és jön utánam, ott téblábol körülöttem.”

Mint mondja, öt gerlepar is van, az örvös galamb most költötte ki a fiókáját. „Sajnos egy szarka is beköltözött, de az egy szörnyű madár, a hangja is maga a rettenet. A cinkék, a verebek és a szépen daloló rozsdafarkúak az utóbbi években eltűntek” – zárja le a kert faunájának ismertetését László, aki soha nem kelt óracsőrgésre, ebben a házban az ébresztőt a madarak fújják.

Vigaszt nyújtó kert

A kertben sehol egy elnyílt virág, egy lehullott levél, de egy árva gaz sem akad az egész udvaron, mivel László minden apróságra odafigyel. Arra a kérdésre, hogy hol tanult meg kertészkedni, azonnal rávágja, vidéken,

”

Sok rigónk is van, naponta többször kell a tálkát feltölteni, mert állandóan kipancsolják. Akkor sem röpködnek el, ha egészen közel megyek.

de azt a tanítást senkinek sem kívánja. „Anyám beadott a lencsére, ahol a parasztszaladok úgy válogattak a gyerekek között, mintha lóvasáron lennének. Még a fogunkat is megnézték. »Gyász-e?« – még ma is a fülemben zeng, amikor először kiválasztott az egyikük. Elvittek vidékre, ahol a földet dolgoztattak. Mindig szerettem dolgozni, a munkát nem bántam, csak az állandó verést. Abony, Jászkarajenő, Törtel és Kocsér” – sorolja gyerekkorának nem éppen szép emlékei állomásait. Kocséron egy gyermektelen házaspárhoz került, akik örökre fogadták volna, de az anyja nem mondott le róla, amikor keresőképesse vált, hazahozta.

A Szinyei Merse utcai házban édesanyja házmesterkedett, amikor meghalt, a helyébe lépett az évtizedeken át színházi díszítőként, majd kiállítások technikai rendezőjeként dolgozó Molnár László. „Álmomban éveken át kiállításokat rendeztem, imádtam a munkám. A kerttel vigasztalódtam. Felszedtem a kavicsot, talicskával hordtam a földet, kerítést építettem, mindent magam csináltam. Több mint negyven éve minden áldott nap hajnalban felkelek, feltakarítom a lépcsőházat, a járdát, utána a kertben dolgozom” – mondta.

A beszélgetés végén derül ki, hogy mindennek hamarosan vége. A tervek szerint lebontják a roskatag házat, a csodakert is emlékké válik, László pedig vidékre költözik.

Boruljon zöldbe az udvar!

Tudta, hogy Terezvárosban az egy főre jutó zöldfelület a fél négyzetmétert sem éri el? A sűrűn beépített városrészben a zöldítésre leginkább alkalmas területek a társasházak belső udvarai, amelyeknek a megújítása nemcsak a lakókörnyezetünket teheti élhetőbbé, de közösségi élményt is jelenthet a szomszédok számára. Az önkormányzat most jelentős összeggel járul hozzá ahhoz, hogy társasháza zöld oázissá váljon.

Elég akár egy növényeket kedvelő és agilis lakó ahhoz, hogy egy belvárosi társasház udvara zöldbe boruljon – mutatja Temesvári Szilvia Terezváros zöldügyekért felelős alpolgármesterének saját példája is. A helyi politikus pár évvel ezelőtt egy tipikus rosszul benapozott, csempezett udvarú Bajza utcai társasházban lakott, amelynek közös képviselője nem volt túl lelkes az ötlettől, hogy zöldítésre pályázzanak. A Levegő Munkacsoport udvarzöldítési támogatásának kiírását látva Szilvia végigkopogtatta a házbelieket, „összerántott” egy szomszédsági magot, amely végül jelentkezett a pályázatra. A megnyert összegből magashagyást építettek, földet és növényeket vásároltak bele, az ültetés pedig hatalmas közösségi élményt jelentett a számukra. Jó néhány hasonló történet található a neten, akár ihletet adó fotókkal és átültethető megoldásokkal – a példák azt mutatják: bármely társasház zölddebbé válhat.

„Az önkormányzat udvarzöldítési pályázatára nagyon egyszerű jelentkezni, és akár már 10 ezer forintos önrésszel elindulhat a társasház megújítása – buzdítja a kerületieket Temesvári Szilvia. – Bármilyen árnyékos egy udvar, bármilyen szűkösnek is tűnnek a lehetőségek, érdemes megpróbálni. Megemelt összegre, 100 ezertől 2 millió forintig lehet pályázni (10 százalékos önrésszel), és a korábbi évek tapasztalatai azt mutatják, hogy érdemes akár évről évre apránként megújítani az udvart, de az összeg felső határa már arra is lehetőséget ad, hogy egyszerre kerüljön sor egy komoly zöldítésre.”

Az alpolgármester szerint a jelentkezés előtt elsősorban azt érdemes tisztázni a szomszédoknak, hogy közösségi funkciókkal is össze akarja-e a ház kapcsolni a zöldítést vagy csupán oxigéndúsabb, természetesebb környezetet szeretnének, illetve meg kell határozni a fő közlekedési útvonalakat.

Emellett számtalan apróbb szempont is felmerülhet: legyen-e méhecske- és/vagy madárbarát a kert, kapjon-e csobogót vagy más díszítőelemet. Lehetséges tűzfal befuttatására vagy függőfolyosó korlátjára szerelhető balkonládákra, de akár kerékpártárolóra, komposztálóedényre és kerti bútorokra is támogatást igényelni.

Mivel a kialakításhoz, a növényekkel beültetett udvar rendben tartásához, a gondozásához szerszámokra is szükség van, a támogatás kiterjed a kerti munkaeszközök beszerzésére, az öntözőrendszer, a kerti csap, az ivókút kialakítására is.

A pályázat megírásához szükséges információkat a terezvaros.hu honlapon közzétett felhívás tartalmazza részletesen. Az oldalról a benyújtáshoz szükséges adatlap és a költségvetési táblázat is letölthető, ugyanitt a tervezést megkönnyítő kiadványokat is találunk. A megfelelő növények kiválasztásában a kerület főkertésze is szívesen segít a társasházaknak.

Az összesen 15 millió forint keretösszegű pályázat 2021. május 28-ig küldhető el a zoldudvar@terezvaros.hu e-mail-címre. Beküldhető elektronikusan a cégkapun keresztül, leadható az ügyfélszolgálaton és postai úton is várjuk a pályázatokat. Lehetőség van az utólagos finanszírozásra, így a bátrabbak akár azonnal belekezdhetnek a zöldítésbe, amelyre most minden eddiginél nagyobb esély van támogatást nyerni az önkormányzattól.

KA

Emlékről emlékre, versről versre

Egy Szív utcai trafik kirakata előtt mágneses Ciróka-paróka játékért ácsingózott, a Köröndön egy fa odvában bujkált, eltévedt az Andrássy út alatti pincerendszerben, a Hunyadi téren pedig „volt” egy titkos bunkere. Tóth Krisztinának lételeme a játék: játszott gyerekként Terézváros utcáin, eljátszik emlékekkel, gondolatokkal, játszik a szavakkal – az írás, ahogy mondja, számára legózás. Az április 11-i költészet napja apropóján a költő-íróval gyerekkora egykori helyszínein és a versek virtuális promenádján sétáltunk.

Csejtei Orsolya

„Itt a sarkon – mutat a találkozás pillanatában a Lövölde téri patikára – már gyerekkoromban is gyógyszerár állt. Állandóan oda rohangáltunk be a játszótérre ostyát kunyerálni. Teljesen ízetlen, élvezhetetlen valami volt, nem is értem, miért kattantunk rá annyira.” Egy pillanat alatt bevon a játékterébe, felismerni vélem a Terézvárosi elégia című Tóth Kriszta-vers első néhány sorában felsejlő hajdani környéket – „Szív utca és Lövölde tér, / sebhelyes arcú házak, / gyerekkor kulisszái, / szűk kapualjak suttogása.” –, de aztán mégsem az emlékek „hólyagos járdáin” megyünk tovább. Ahogy Tóth Krisztina mesél, szó szerint meglevenedik a múlt. Ott vagyunk vele ezerkilencszázhetvenvalahányban, ahogy a Szív utcai Általános Iskola előtt várja, hogy a menzás nénik kinyissanak. Kedd van, negyed nyolc, kakaó és kalács illata száll. „Messze laktunk, de mivel ez volt az egyetlen olyan iskola a városban, ahol 6 éves kortól lehetett franciául tanulni, amit a szüleim nagyon hasznosnak gondoltak – meséli –, bejártam Újpalotáról. Korán indultak dolgozni, úgyhogy engem fél 7 és 7 óra között kitétek a Köröndnél. Többnyire bekéredzkedtem egy osztálytársamékhoz vagy a környéken lófrálva, télen fagyoskodva vártam, hogy fél nyolc körül kinyisson a sulis. A kedd volt a kedvenc napom, mert akkor kakaó és kalács volt reggelire.”

Nüansznai részletek

Aztán látjuk, ahogy a kicsi Kriszta az akkori-ban még a Szegfű utca sarkán lévő Francia Intézet könyvtárában Pifet és Babart olvasgat, vagy díszsorfalat áll a francia elnöknek. „Egy alkalommal meglátogatta az iskolánkat Giscard d'Estaing, akiről persze fogalmunk nem volt, hogy kicsoda. Én például a felhajtásból azt tippeltem, hogy királynő érkezik. Nem mutattak róla képet, és azt sem mondta senki, hogy a Valéry nem női név, úgyhogy nagyon meglepődtem, amikor Giscard d'Estaing megjelent. Ráadásul egyáltalán nem hasonlított azokra a férfiakra, akiket itthon láttunk. Magasnak tűnt és soványnak. Még a cipőjére is emlékszem, hosszú, keskeny bőrcipő volt.”

Meglevenedik az iskola melletti alagsori trafik is – ma koszdadt, kiszuperált pince benyomását kelti, de ahogyan Tóth Kriszta beszél róla, egyszerre szépnek mutatja magát –, „itt vettem életemben először illatos radírt, és a kirakatában figyeltem fel egy Ciróka-paróka nevű játékra is. Mágnespor volt benne, amiből szakállat meg haját lehetett egy arcra mágnesezni. Belebetegedtem, hogy nem akarják nekem megvenni, nagyon-nagyon sokáig spóroltam rá a zsebpénzemből, mire az enyém lett.”

Jelentéktelen apróságnak tűnhetnek, mégis ezek a nüansznyi részletek töltik meg élettellel (szagokkal, hangokkal, mozgással) a múlt emlékképeit. A Király, vagyis akkor még Majakovszkij utcai virágüzlet kirakatában zubbogó vízfűgőny, a Köröndön lévő Zrínyi-szobor anno törött lábfeje (ma is látszik a javítás illesztéke), vagy a másik oldalon lévő odvas fa mostanra berácsolzott ürege, ahová olyan jól be vagy el lehetett bújni az „iskolai levegőztetések” félórájában.

Kaland a föld alatt

Egészen filmszerűen mesél egykor volt kalandokról, a franciák által legfranciásabbnak tartott városrész otthonosan hangulatos, mégis nagyvonalú tereiről, az Andrássy út és a Szív utca sarkán lévő közértben kapható, 1981-ben még franciásan lágy Tihany Camembert-ről. Egyszer, tudtán kívül, a saját története összeért a történelemmel. „Itt, az Andrássy úton a mai Ecocafe épületében működött a Szív utcai Általános Iskola alsó tagozata. Hatalmas pincerendszer húzódik az egész tömb alatt, végig az Andrássy 60.-ig. Egyszer egy osztálybulin eltévedtünk itt, amiért kollektíven intőt kaptunk, pedig csak azt játszottuk, hogy menekülünk a sánta fűtő elől. Szegény vitte a szeneskosarat a hátán, teljesen ártalmatlan volt, de mi csak kiabáltuk, hogy jön a fűtő. Egészen bevadítottuk magunkat, és eltévedtünk. Különös, valószínűleg már nem is az iskolához tartozó helyekre jutottunk. Kicsit meg is ijedtünk. Csak bolyongtunk a furcsa, barna műbőrrel párnázott ajtók között, nem találtunk vissza. Óriási botrány lett belőle. Nem is értettük, miért váltott ez ki a szokásos engedetlenségénél sokkal nagyobb retorziót.”

Baktatunk a Hunyadi tér felé, amelynek emlékei szintén a föld alá vezetnek. „Tél volt, éppen egy bunker gyerekkönyvet olvastam, és ennek hatására elkezdtem azzal hülyíteni az osztálytársaimat, hogy nekem is van egy bunkerem a Hunyadi téren. Egy csatornafedőt szemeltem ki lejártnak. Megbeszéltük, ki mit hozzon otthonról, mi mindennel rendezzük be. Le volt fagyva a hó, mondtam, hogy előbb ássák ki a bunker bejáratát. Csak bent az iskolában vették észre a tanárok, hogy néhány osztálytársam eltűnt, mert még a sorakozó után is a lefagyott bunkerbejáratot feszegették.”

Elrontott szótagszám

Úgy tűnhet, hogy költészet napi sétánk kissé elkanyarodott a versektől, pedig Tóth Krisztina minden egyes gesztusa, története vagy félmondata valamiképpen a költészet maga: emlékszüvetekbe rejtett asszociációkkal teli kirakós játék. Akkor is, amikor csak úgy mellesleg megemlíti, hogy Parti Nagy Lajos is

”

Úgy bele lehet feledkezni az írásba, mint a legózásba.

lakott a Szív utcában, vagy hogy Mándynak a Népköztársaság útján lévő Különlegességi Cukrászda volt az egyik kedvenc helye. Nem mondja, mégis hallani vélem a neki dedikált, Séta című Tóth Kriszta-verset: „Az, aki nincs, az csak a térre ment ki. / Csak a szemetet vitte le. / Rövidke sétát ír levél helyett, / hogy ernyőt is vitt, nem jön este se...”

Mutatja, hogy a Köröndtől jobbra lakott Koch Vali költő, akit pedig édesanyám idézett sokszor, ha túlságosan nekibúsultam valami jelentéktelen dolog miatt: „Csak semmi pánik / semmi pánik / az élet veled / kesztyűs kézzel bánik / tudod jól rosszabb is lehetne / képzelj magad gerillának / a hegyekbe / vagy afrikai éhezőnek / narkósnak leprásnak utcanőnek / lehetnél árvízkarosult / csernobili sugárbeteg / anya ki egyedül nevel / öt gyereket...”

Tóth Kriszta versel akkor is, amikor első zsenyéinek történetét eleveníti föl. „Negyedik esztendőkoromtól egy kis kockás füzetbe írogattam verseket, alapvetően gyerekes dolgok voltak, utánoztam azt, amit hallottam. Aztán egy osztálytársnőm, azzal, hogy le szeretné másolni a verseket, kölcsönkérte a füzetemet, majd elvesztette. A legtöbbre azért így is emlékszem. Volt egy, amit télapóra írtam, és ami-be az énektanár beleírt. Teljesen elrontotta a szótagszámot. Ki voltam borulva, hogyhogya nem hallja?! Jóval később, már felnőttként meghívtak egyszer egy író-olvasó találkozóra, ahol a gyerekek ezt a versikémet énekelték. Kérdeztem tőlük, honnan ismerik, ők meg mondták, hogy énekórán tanulták. A tanárnő, aki elrontotta a szótagszámot, továbbhagyományozta a versikémet. Érdekes élmény volt.”

Játék az írás

Első meghatározó versélménye az Arany-baladákhoz kötik Tóth Krisztát – ahogy sétánk vége felé ballagunk át a Rippl-Rónai utcába, ahol már felnőttként lakott öt évet, a Walesi bárdok és az Ágnes asszony zeneisége kísér. „Arany a mai napig rengeteget ad – kezd bele a költészet számára leglényegébe. – Abban áll a zsenialitása, hogy az ember a zsigereivel fogja fel és nem az értelmével. A mélyebb érzékeivel. Úgy hat, ahogy a zene szokott. Azt gondolom, ilyen az igazi nagy költészet.”

Ahogy korábban a terézvárosi emlékek rajzoltak külső, most az alkotás ihletett pillanatai készítenek egyfajta belső játszótérképet. Kriszta mesél kicsit a könyvhétre megjelenő új kötetről, a szonettcsokrot, haikukat és az

utóbbi évek verseit tartalmazó Bálnadalról, és arról, hogy az írás számára játék, szöveg. Van, hogy csak „játszásból” ír – az egyik így született drámájából, ha tetszik, óvodai krimijéből, a Denevérből épp most készül online szindarab Dicső Dániel rendezésében (május 12-én lesz az internetes bemutatója).

Azt mondja, leginkább a fordítás tölti fel. „Nemrég fordítottam franciából magyarra Babitsot. Játék ez is, de másként kell mélyre menni. Rám mindig nagyon felszabadítóan hat a fordítás. Ilyenkor az összes költői képességed mozgósítod, mégis inkognitóban maradsz. Nem a te személyiségednek kell beletöltődnie egy edénybe, hanem egy másik hangot szolgálsz. Nekem minden fordítás hatalmas szellemi élmény. Teljes költői személyiséggel behelyezkedem a munkába, és úgy jövök vissza, megkönnyebbülve, megtisztulva és kicserélődve, hogy minden energia, amit be-

FOTÓK: ADRIÁN ZOLTÁN/ KÉPSZERKESZTŐSÉG

lettem, visszaszívárogoz belém és feltölt. Pont úgy bele lehet feledkezni, mint a legózásba – mondja a Kogart mesészenében virágzó tulipánfái előtt, mellékesen megjegyezve, milyen csalóka ez a növény. – Azt sugallja, hogy mindig dolce vita van, közben csak két hétig virul az évben.” Le se tagadhatná a költőt.

Ahogy odaérünk a Rippl-Rónai–Podmaniczky sarkán álló épülethez, ahol a fiatalon elhunyt költő, Simon Balázs volt a szomszédja, és ahol a szemben lévő MÁV kórház szülészeti nyár-estéken, a nyitott ablakokon át vajdó nők félelmetes sikolyai hallatszottak, már jócskán belül vagyunk a költészetben. Nyüzsgő szellemi közeg ez, irodalmi szalonok színhelye, amely önkéntelenül is megidézi a Simon Balázs emlékére írt Varázsolást – no meg Babitsot, a Balázsolást és az örök játékot, amit Tóth Kriszta gyerekkora óta él: „A keskeny, ferde napsütésben nyitva volt / az emeleti ablak. Épp / hozzád indultam: nem csuktam be, járja át / a szél az áttelelt szobát, / és hogy a huzat be ne lökje, a fehér / nagy üvegtálat támaszul / tettem a táblák közé...”

Így írtak a Hatkerben

A terézvárosi gyerekeknek az idén negyedik alkalommal kiírt irodalmi pályázatra 39 mű érkezett a kerületi iskolásoktól. A zsűri tagjai (Kertész Anna újságíró, a Terézváros magazin felelős szerkesztője, Kovács-Cohner Róbert költő, drámaíró, publicista, az E10 munkatársa és Pető Péter író, újságíró, a 24.hu főszerkesztője) négy kategóriában hirdettek nyerteseket, és bevallásuk szerint nagy egyetértés volt közöttük a pályaművek értékelésekor, amelynek során leginkább az eredetiséget és a nyelvhelyességet díjazták.

Nyertesek

Vers kategória, 5–8. osztály

❶ Horváth Dorina Boglárka

(6. osztály, Derkovits Gyula Általános Iskola):

Három macska

❷ Yan Gaohaotong Vivien

(5. osztály, Terézvárosi Magyar–Angol, Magyar–

Német Két Tannyelvű Általános Iskola): **Rizs**

❸ Tóth Alexandra

(6. osztály, Derkovits Gyula Általános Iskola):

Hupsz

Vers kategória, 9–12. osztály:

❶ Bónus Angéla

(11. osztály, Kölcsey Ferenc Gimnázium):

Fojtogató

❷ Zágoni Regina

(11. osztály, Kölcsey Ferenc Gimnázium):

Utolsó dal, D-hez

❸ Móri Kata

(10. osztály, Szinyei Merse Pál Gimnázium):

A szél titka

Próza kategória, 5–8. osztály:

❶ Tóth Alexandra

(5. osztály, Derkovits Gyula Általános Iskola):

Egy éj a plázában

❷ Richter Péter Alex

(8. osztály, Derkovits Gyula Általános Iskola):

Az ősz, aki valaha nyár volt

❸ Pásztor Anna

(6. osztály, Bajza Utcai Általános iskola):

Gondolataim egy tanórán

Próza kategória, 9–12. osztály:

❶ Boros Julianna Mónika

(10/c, Raoul Wallenberg): 永 (Örökké)

❷ Bónus Angéla

(11. osztály, Kölcsey Ferenc Gimnázium): **Elég**

❸ Györke Nóra

(12. osztály, Semmelweis Egyetem Raoul Wallenberg Többcélú Szakképző Intézménye):

A köd

Boros Julianna Mónika

永¹

Egy magányos haitang virágfa állt az egykoron fényűző palotaegyüttes udvarának közepén. Ágai a közelgő tavasz miatt már rügyezni kezdtek, mégis volt benne valami, valami szomorú és magányos. Mindössze két férfiszolgálo rótt a területet, kezükben egy-egy papírtekercset tartva. Az egyikük fájdalmasan felsóhajtott, miközben átnézte az összeírt listát.

– Vajon ki hitte volna, hogy így hal ki végleg a Wang dinasztia? – kérdezte gondterhelten, szemöldökeit összevonva. Társa megvonta vállát, majd belerúgott egy cserépbe, ami az útjába került.

– Nem a mi dolgunk ezen filozofálni. Összeírtad a kárt? – hangja érzelemmentes volt, szemei mást sem láttak csak a felújítandó dolgok árát. Le is rombolhatnák az egészet, majd helyére egy új, korszerűbb komplexumot lehetne húzni, de az új császár ragaszkodott a rekonstruáláshoz. Legszívesebben már inna a közelgő fogadóban, és nem a tüztől megrongálódott falakat bámulná.

– Össze.

Ennyivel megszakadt a kezdetleges beszélgetés, ám amint elhaladtak a haitang fa előtt, a komor, gunyoros férfi ismét megszólalt.

– Ezt a fát kivágjuk. Nem illik ide.

Pedig ha a növények mesélni tudnának...

A mezőn két boldog fiúcska játszott önfeledten. Egyikük, aki már-már betegesen vékonynak tűnt, kezében papírsárkányt tartott. Társa egy kifeszített ijjal próbálta lelőni az ártatlan játékot, ám a nyilvánvalóan sorra célt tévesztettek. Dühösen csücsörített ajkaival, majd a földhöz vágta magát.

– Nem játszok veled! – dobantott egyik lábával, kezét pedig összefonta mellkasa előtt. Barátja megállt, aztán leengedve játékszerét visszasétált a nyafogós alakhoz.

– Így kell viselkednie egy koronahercegnek? – tette fel kérdését, karját kinyújtva felé. Wang Lei – merthogy ez volt a herceg becses neve – ha lehetséges, még sértettebben nézett párjára.

– Fel tudok állni egyedül is!

Bár ezt mondta, mégis elfogadta Liang jobbát. Han Liang három évvel volt idősebb nála, azaz a tizennegyedik életévében járt. Mint rangidős, sokszor figyelt a hercegre, és ha kellett, játszott vele. Néha megszöktek a tanítók elől is, vagyis ha őszinték akarunk lenni, Lei volt az, aki folyton megszökött, Liang pusztán követte őt a bajba. Nem egyszer kaptak ki emiatt...

– Lassan itt a kecske órája², a császárnő halálra fogja aggódni magát, ha kint maradunk – felelte a fiú, miután megbizonyosodott arról, hogy az ifjú nemes átlendült kezdetleges problémáján. Válaszul csak biccentett egyet, egymásba kapaszkodva indultak végig a virágoskertben, megtéve azt a hatalmas utat a főcsarnokig.

Wang Lei és Hang Liang még akkor is elválaszthatatlanok voltak, miután életét veszttette a császár egy csatában, ekkor volt a herceg húszéves. A palota legjobb csillagásza sereglettek Lei köré, hogy megállapítsák, mikor lenne a legjobb időpont a trón elfoglalására. Természetesen figyelembe vették azt a negyvenkilenc napot, ami az életét vesztett császár gyászidejét jelentette, ezalatt sorra vitték az áldozatokat, égették a tömjén-, szantálfaillatú füstölőket, na meg természetesen a papírpénzeket. Taoista papok tartották a temetési ceremóniát, így amint letelt az idő, a fehérbe³ borult birodalom egy csapásra változott meg. A csarnokokat kidíszítették, a függönyök, szőnyegek, de még a szolgálók ruhái is karmazsin színűek voltak! A nemrég még gyászoló nemzet immáron ünneplelt. A piaci árusok teljesen felfrissített készlettel vártak mindenkit, mindeközben a szakácsok sorra süttették a mandulás, mogyorós süteményeket, hogy szétoszthassák a nép között. Míg mindenki sürgött-forgott, Lei tanácstalanul ült ágya szélén. Mindössze fehér alsóruházatát viselte, haja is kócosan ágaskodott a szélrózsa minden irányába.

– Hercegem, ideje lenne nekikezdeni az öltözködésnek. – mondta Liang, aki kezében már az összekészített ruhaegyüttest tartotta. A tűzpiros, brokát anyagú, darumintás viselet teljesen új volt, a ceremóniára készítették szabói. Tulajdonképpen nem Liang feladata lenne mindezek feladása, csakhogy a herceg mindenkit kizavart a lakosztályából. Engedelmesen felállt, aztán megtéve azt a pár lépés távolságot, ismét helyet foglalt, immáron a fésülködőasztala előtt. Liang óvatosan lefektette a méregdrága textiliákat, hogy felvehesse a fésűt, illetve a hajtűt az ágyról. Azt követően szó nélkül lépett a herceg mögé, az asztalra tette az arany hajdísz, majd óvatosan fésülni kezdte a gesztenyebarna hajzuhatagot. Lei kellemesen sóhajtván hagyta a „kényeztetést”, halkan énekelve kedvenc dalát. Ezt az altatót énekelte neki mindig a barátja, ha nem tudott aludni... Most pedig ezt a dalocskát dúdolgatva lép trónra! Ezek az apró, szinte alig észrevehető gesztusok jelentették kapcsolatuk stabil alapját.

– Emlékszik még rá? – tette fel kérdését a mögötte álló, mire a jövődöbéli császár kihúzta magát. Noha emiatt néhány hajszál kicsúszott a kezdetleges kontyból...

– Hogy kérdezhetsz ilyet! Na meg hányszor kell figyelmeztetnem, hogy köztünk nincs helye a magázódásnak? Nem a szolgálóm vagy... – vágta rá kissé talán túl hevesen, miközben nem törődve hajhagymái egészségével, hirtelen hátrafordult, ezzel gyengéd ölelésbe vonva társát. A vak is láthatta a köztük lévő sziklaszilárd köteléket, akkor meg minek ez a formális beszéd?! Míg Lei ezen gondolkodott, nem látta a Liang szemében gyúló fájdalmat, megbánást. Lelkét már így is cafatokra tépte egy olyan titok, aminek a felszínre kerülése...

Ám mielőtt gondolatmenete végére érhetett volna, a herceg elvált tőle. Mosolyt erőltetett arcára, megdorgálta Leit, amiért újra kell kezdeni a frizuráját, de mélyen, legbelül zokogott a gyöt-rődéstől. Miért pont ő...?

Végül nehézségek árán, amelyeket maga a nemes okozott, de elkészültek. Lei felszegett fejével, császárhoz méltóan sétált végig a trónteremhez vezető úton. Édesanyja fülig érő vigyorral várta fia érkezését, akinek ruházata még megszűröl is isteni aurát kölcsönzött neki. Mellette, szinte alig kartávolságra haladt Liang is, bár ő nem tűnt ilyen összeszedettnek. Arca még itt-ott vöröslött, néhány hajszála pedig kiszabadult a szoros kontyból. Miért hagyta magát...?

– Öfelsége, Wang Lei császár érkezik! – rikantotta az egyik ajtó mellett álló őr, mire az összegyűlt udvartartás szinte egyszerre térdelt le, fejüket a földnek érintve. Mindössze domború hátakat láttak, egy tekintet sem figyelte a belépő férfiakat. Lei dőlve léptekkel folytatta útját, közben bal kezével megragadta Liang felkarját, nehogy elillanjon, majd fejet hajtson, akár a többi alattvalója. Mert ő nem az. Anyja kezdetleges boldogsága ennek hatására egy pillantás alatt tovaszállt, helyét jól látható keserűség vette át. A leendő császár ezt teljesen figyelmen kívül hagyta, annyiszor nézett már rá így az anyja, hogy ez a jelentéktelen pillantás semmisnek hatott. Nem úgy, mint párjának, az ő orcája a zavartól pipacs-vörössé vált. Hármójuk szótlán beszéde akkor ért véget, mikor Lei a trón elé lépett. Arcát a fejére helyezett díszről nem lehetett tisztán látni, a hosszú gyöngyso-rok pedig még szinte az orrát is eltakarták. Így azt sem láthatták, milyen tekintettel illette azokat a minisztereket, akik időközben felegyenesedtek, majd tiszteletlen pillantásokat lövelltek Liang felé.

– Kezdetét veszi a koronázási ceremónia! – ez a felszólítás vetett véget a parázs hangulatnak, helyét átvette a kínzóan unalmas megbeszélések, az indokolatlan hajlongások, formalitások ideje. Ez a fajta kétszínűség – mert természetesen hiába volt oly’ gyerekes néha a császár, cseppet sem számított butának – felforgatta Lei gyomrát, mindössze arra várt, hogy véget érjen ez az egész húhó. Igaz, utána szinte rögtön következik a bankett, amin a rokonság egésze részt vesz. Jókívánságokat, ajándékokat hoznak, esznek, mulatoznak, megosztják egymással észrevételeiket. Unalmas.

Az utolsó tárgyalás előtt Liang óvatosan megérintette Lei könyökét.

– Ki kell mennem egy kis levegőt szívni – mondta, majd rögtön ezután ellépett a császár mellől. Fittyet hányva a szavakra, amikkel illették, sietősen elhagyta a fojtogató közeget. Amint kilépett a csarnokból, útnak indult a közeli pagoda felé. Erre már egy szolgáló sem volt, mindegyik a főépület körül sertepertélt, Liangnak így semmi félnivalója nem akadt. Mégis, minden egyes lépéssel, amit előretett, úgy érez-

te, mintha elvesztene magából kisebb darabokat. Hánynia kellett, a világ is forgott körülötte, ennek ellenére az út nem tartott sokáig.

– Csakhogy ideértél, Zhang-ge⁴!

Igazi nevét hallván Liang összerendezte. Könnyek égették szemét, amelyeket remegő ujjakkal törölte le, mielőtt azok utat törhettek volna maguknak.

– Mikor kezdik?

Lei rettentően aggódott, mert párja régóta távol volt már. Még az ünneplés kezdetére sem ért vissza, ezért elméjét vasmarokba fogta az aggodalom. Hol lehet már...? Késztetést érzett a távozásra, viszont anyja időben megragadta a menekülő császárt.

– Mit gondolsz, hová mész?! Viselkedj az előírásoknak megfelelően! – ripakodott rá, fekete íriszei csak úgy ontották magukból a dühöt. Maradnia kellett hát. Hamis mosollyal fogadott minden dicséretet, és éppen indulni készült, mikor hangzavar ütötte meg fülüket.

– Égnek a csarnokok! A palota déli része odalett! Védjétek...

A veszélyt jelző férfi erőltlenül zuhant össze. Torkát egy felé repülő tör szelte ketté, ebben a pillanatban kinyílt a tolóajtó. Jól felszerelkezett katonák lepték el a helyiséget, akit értek, szinte azonnal meg is ölték. Lei nem hordott magánál kardot, a banketten sosem kellett magánál hordania, így fegyver nélkül igyekezett védelmet adni. Sikertelen volt.

– Mentsétek a császárt! A császárt! – sikította anyja, akit időközben teljesen szem elől veszttet a dulakodás miatt. Lei a hang irányába kapta fejét, ezzel teljesen szabadon hagyva törzsének jobb oldalát. Szeme sarkából látta, ahogy egy kard villan, bár a szúrást nem érezte. Értetlenül fordította vissza fejét, csak ekkor tudatosult benne, hogy a támadás célt ért. Csak éppen Liang oldalát találta el. Lei füle sípolni kezdett, minden, ami körülötte zajlott, lelassult. A neki intézett támadásokkal sem foglalkozott, szemei csak az őt védelmező férfit látták. Liang könnyezve nézett rá, ajkai közül vér uggyant elő. Végül mindketten összeestek, Lei viszont megragadta a társa ujjait. Mindkettejüket sebek, vágások borították, ajkukat mégsem hagyta el egy panaszos hang sem. Csak egymást nézték. Mire az erősítés kiérkezett, a banketten tartózkodó emberek mindegyike meghalt. Bár leverték a támadást, amit a Zhang család boszszúból indított, értelmetlennek találtak mindent. A gyújtogatások miatt szinte minden a lángok martalékává vált, még az Ősök Csarnoka is. Egy tanácsos döntött úgy, hogy a császár, illetve Han Liang testét egyaránt a haitang fa alá temetik. Ez volt az a hely, ahol elsőként találkoztak, és itt töltötték a legtöbb idejüket.

¹ Yöng: örökké

² 13.00–15.00 a kínai asztrológia szerint

³ Kínában a fehér a gyász színe

⁴ Gege rövidítése: báty, idősebb fiú barát

Tóth Alexandra

Egy éj a plázában

A budapesti plázákban nem átlagosak az éjszakák. Ugyanis amikor az utolsó belső kamera is kikapcsol és vaksötét lesz, akkor..., akkor életre kelnek a termékek.

Az a legérdekesebb, hogy nem lesz lábuk, nem tudnak helyet változtatni, viszont mindannyiuk kezébe kerül egy méretükhöz illő mobiltelefon. És elkezdődik a terefere. Olyan hangzavar lesz, hogy az ember, ha lenne ott ember, megsüketülne. Azok az áruk, amelyek nem szeretnek mobilozni, azok ébren töltik az éjszakát, próbálnak szunnyadni valamicskét, de a hangzavar felébreszti őket.

Ma este a narancsízű rágó a leghangosabb:

– Látom, illetve hallom, hogy milyen aktívak vagytok, drága barátaim. De nini, a Balaton szeletek alig szólnak valamit. Mi a bajotok?

– Jaj, ne is kérdezd, az egész napunk nagyon unalmas volt. Pár nyafogó kölyök, semmi más. Az egyik kis rosszcsont a körmét belemélyítette a hasamba.

– Hallatlan, hallatlan! – kiabálták a szomszéd butikból a fülhallgatók.

– Ó, kókuszvaj sampon, neked olyan sírós a hangod. Mi történt?

– Képzeljétek, reggel 10-kor, amikor a bolt már egy órája nyitva volt, elélem ugrott egy vörös hajú nő. Megfogott, felemelt az arcához, megnézte a teljes nevemet, persze rosszul ejtette ki, kinyitott, megszagolt és fintorogva visszatett. De úgy tett vissza, hogy közben leestem a földre, és a cipője orrával betaszígált a polc alá. Azt mondja ez a nő, hogy neki a kókusz nem jön be, mézízűt szeretne. Mert attól a haja simább és dúsabb lenne. Utána kivi harzolt a boltból, és bevágta maga után az ajtót.

A kézfertőtlenítő közbeszólt:

– Képzeljétek, engem meg egy kiskölyök elkezdett nyomkodni, kipocsékolta belőlem egy csomót. Az anyja ahelyett, hogy rászólt volna, csak a rúzsokat próbálgatta a kézfejen. Egyáltalán minek ilyenkor rúzs, amikor úgyis maszkban jár mindenki.

– És kedves maszk, veled mi történt?

– Egy tizenhat év körüli banda odajött hozzám, jól meggyűrögettek, aztán meg kinevettek, mert dinók vannak rajtam, és azt mondták, az már nagyon gáz, ha dinók vannak egy maszkon. Jobb lenne halálfejes, vagy fuck you-s, vagy vámpírfogas. Fogtak és beledobtak a kukába, most itt vagyok, innen beszélek.

– Ah, kedves barátaim – mondta a narancsízű rágó –, javaslom, hogy szóljunk oda a zeneosztálynak, hogy a Kis éji zenét játsszák be. Ennyi bolond vevő után ma éjszaka ránk férne egy kis lazulás.

Bónus Angéla

Fojtogató

Feltétel nélkül hiábavalóak az elijesztett felhők,
gyűrűsujjsimogatás,
lecsapott szúnyogok,
hiábavaló kezed között az arcom,
kötélszoros ölelés,
minden sóhajod miatt
kiordítanám a szűk utcából magam,
feltétel nélkül minden hiába van.

Horváth Dorina Boglárka

Három macska

Hallod-e, te, Cili,
Otthon van a Pisti.
Átmentem ma hozzá
Megsütni a hurkát.

Lementünk a bótba,
Sóért, hátha ott van.
De hát csak a Jóska...
Vót a bótba' ottan.

Hazamentünk gyorsan.
Sót se hoztunk onnan.
Szégyelltük magunkat,
Féltettük vackunkat.

Megsütöttük gyorsan
Akkor is, ha sótlan.
Feltáltuk borssal,
Tüsszögött a Jóska.

Mérges lett a gazda.
Kidobott az útra.
Kódorogtunk lassan,
Szemben meg a bank van.

Be volt zárva sajna,
Elindultunk balra,
Ballagtunk a nappal,
Szemben épp a bankkal.

Figyelj ide, Pisti,
Nincsen itten senki.
Mit kéni most tenni?
Mit fogunk így enni?

Éhen nem jó lenni,
Hallgass ide, Mimi.
El fogunk így veszni,
Semmit sincs már tenni.

DOKUSOROZAT

Húsból-vérből épült Európa

Soha többé nem nézhetünk őszinte áhítattal egyetlen klaszrikus európai emlékműre, szoborra vagy palotára, miután láttuk az Oscar-jelölt Raoul Peck dokumentumfilm-sorozatát a gyarmatosítás világméretű pusztításáról. Ezek az építészeti és művészeti csodák nagyrészt a fehér embernél alsóbbrendűnek tartott afrikai rabszolgák kizsákmányolásából, vérből és verítékéből épültek. Afrika felosztása és kifosztása az európai nagyhatalmak által csupán kis szelete annak a rombolásnak, amit az európai ember elkövetett, miközben felfedezte a világot. Az amerikai álom is fekete rabszolgák csonthalmaira épült, az alapító atyák közt több a rabszolga-kereskedő, indián földeken meggazdagodó ingatlanspekuláns, mint korábban hittük. Az alternatív történelemóra sokkoló, felrázó, olyan nézőpontot mutat be, amelyről a könyvek közül is csupán kevés tesz említést. Ha mégis, azt is felülírja a popkulturális műveltségünk, a filmek, sorozatok negédes, torz képe, ami mindig jobb színben tünteti fel a hős hódítókat, mint a „vadakat”, kiknek leigázása, kiirtása szükségszerű folyamat, hogy otthonunk, élmünk, vagyonunk lehessen. Peck a sorozatába személyes történetét is beleszővi, Kongóból Amerikába bevándorolt család gyermekeként ő is szembesült a kirekesztéssel, megvetéssel, ami a színes bőrűeket sújtja, legyenek kétkézi munkások vagy az Amerikai Filmakadémia tagjai. Bár szabadkozik, hogy nem szokása kamera elé állni, jobban érzi magát mögötte, saját története és minden, amit életében megtanult – olyan tudósokkal is barátságot kötve, mint a svéd írószeni, Sven Lindqvist –, túlmutat személyén, ezért el kell mesélnie, abban a reményben, hogy tanulunk belőle. A népi-irtás mindig is a civilizáció része volt, az angolok irtották az íreket, a keresztények a muzulmánokat és fordítva, a nácik a zsidókat, az amerikaiak a japánokat és a vietnamiakat és így tovább. Mivel ezek mind csoportosan elkövetett bűnök, könnyű volt az egyéni felelősséget hárítani, azzal mentgetni magukat a végrehajtóknak, hogy parancsra, a hazáért, az istenükért, a családjukért vagy más „érthető” okból gyilkoltak. Peck a megdöbbentő tények bemutatása mellett kutatja, boncolja ezeknek a tetteknek a pszichológiáját, hogy megértse, amit egy eredendően jólelkű ember talán nem is képes, vagyis hogy mitől válik valaki immunissá arra, hogy egy emberélet kioltását ne tragédiaként élje meg.

BÁLINT ORSOLYA

(Írtd ki mind a vadakat!, HBO)

SOROZAT

Bosszú vagy bűnhődés

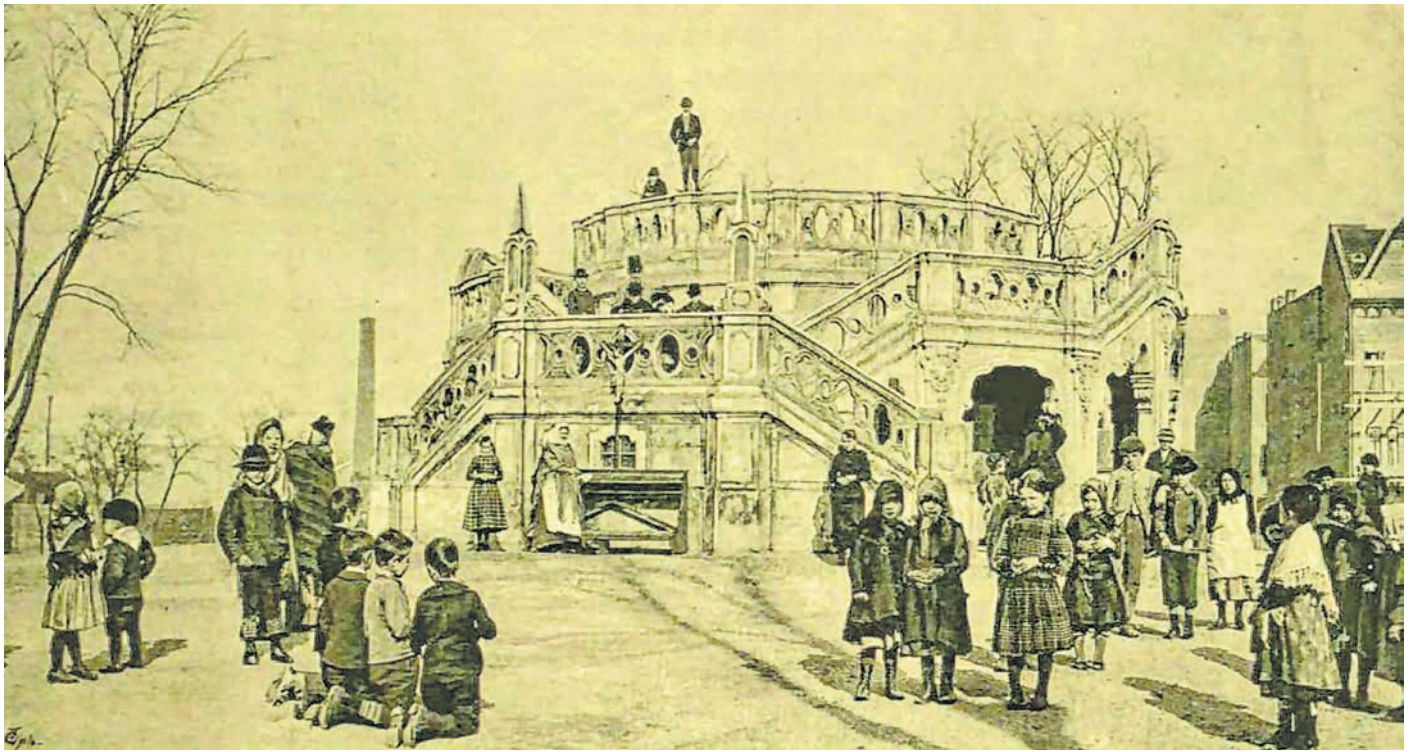
Mi történt volna, ha O. J. Simpson elfogultságra hivatkozva megússza, hogy kettős gyilkosságért elítéljék, de pár évvel később újra gyilkol? Ezzel a gondolattal játszik az ABC bűnügyi sorozata, amelynek hőse az ügyész, akinek egyszer már kicsúszott a kezéből a celeb (itt egy afroamerikai filmsztár), de az élettől kap egy újabb lehetőséget arra, hogy a bűnöst rács mögé juttassa. Talán nem minden ügyésznek vannak évekkel később is álmatlan éjszakái az elbukott ügyei után, Travis ügyésznőt (Robin Tunney) azonban annyira megviseli a nagy nyilvánosság előtt zajló per látványos kudarca, hogy hátat fordít addigi életének, másik államba költözik és a pályát is elhagyja. Csakhogy visszahívják őt az eke szarvától, és vele szemben újra ott áll a gátlástalan, dörzsölt sztárügyvéd, kiegészítve csapatát az ország legjobb PR-szakembereivel, akik a tárgyalótermen kívül folytatják a közvélemény és az esküdtek szemérmetlen befolyásolását. A sorozat pikantériája, hogy bármennyire is fiktív, a néző hajlamos rávetíteni a valós személyekre és megtörtént eseményekre, különösen mert egyik írója az az exügyész (Marcia Clark), aki a valóságban elbukta a sima ügynek ígérkező O. J.-pert, így sorozatát válaszként is nézhetjük az O. J. által megírt, igencsak gyomorforrató *Ha én tettem volna* című könyvre. Ám, szemben az utóbbi évek dokumentumfilmjeivel, amelyek újrarágták a máig vitatott, nagy indulatokat gerjesztő bűntény és per minden apró részletét, ez a sorozat bátran él a fantázia szabadságával, erősen kiszínezi a szereplőket és az ironia eszközt is beépítve a párbeszédbe. Az ügyésznővel szemben az első számú, nem teljesen alaptalan vád (amit a sztárügyvéd persze meglovagol), hogy biztos csak bosszút akar állni az elvesztett peréért, ám a sorozatra nem fogható rá, hogy „tárgyalótermi bosszúpornó”. Szórakoztató, bár nem akar kifejezetten mulattatni, és kicsit önmagát is parodizálja, amikor olyan magvas bölcsességek hangzanak el benne, hogy „csak az ország másik felében voltam, nem kómában. Még tudom, mi egy ügyész dolga”.

BO

(Az igazságjátszmája, RTL Klub)

A pesti kálvária kálváriája

Lassan 130 éve dekkol a Bajza utcai Epreskertben Pest első kálváriáépítménye, amelyet eredetileg hegy híján Józsefváros egykori „magaslati” pontján, az emléket nevében ma is őrző Kálvária téren emeltek az 1740-es években. Az április 18-i műemlékvédelmi világnap apropóján kalandoztunk egy kicsit – még közel a húsvéhoz – a barokk épületcsoda körmenetektől, kövenkénti mentőakcióktól és egy férjgyilkosságtól terhelt cifra történetében.

Csejtei Orsolya

A pesti hívek körében először az 1700-as évek elején merült fel az igény egy kálvária(domb) megépítésére, ahol jó keresztényhez illőn, méltó módon lehet megemlékezni Jézus keresztútjáról, illetve kereszthaláláról. A 18. századra Európa-szerte épültek a hasonló golgotai emlékhelyek, Nagyszombat, Pozsony, Besztercebánya, de még Buda is lekörözte Pestet. 1699-ben a Rózsadomb oldalában emeltek kálváriát – a mai Margit körútról induló stációk sora az egykori Veronika kápolnához vezetett (a Rákosi-korszakban elbontott épület helyén ma Mansfeld Péter emlékműve áll).

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy ezeknek a helyeknek, Budának is, volt némi helyzeti előnye Pesthez képest, lévén hegyre, de legalábbis dombra épültek. Mivel Pesten és a környékén nem nagyon volt olyan domb, amire egy valamirevaló kálváriát lehetett volna építeni, ezért beérték egy viszonylagos magaslati ponttal, amelynek kiemelkedését jártában-keltében nem nagyon érzékelték ugyan az ember, de a méricskélések egyértelműen arról tanúskodtak, hogy Józsefváros ama bizonyos pontja ha nem is messze, de a többi városrész fölött terül el. (Ezt melleleg később az 1838-as árvíz is igazolta, hiszen a terület nem került víz alá.)

A 18. század közepén a város még nem ért idáig, a kálvária környezete homokos pusztaság lehetett, körülölelve kis szántóföldekkel, majorságokkal, gyümölcsöskertekkel. Picit távolabb esett ugyan Pest-Budától, de jól megközelíthető volt – többek között ezért a közelben nyitották meg majd 100 évvel később a Ke-repesi úti (ma Fiumei út – a szerk.) sírkertet is.

Tervek a kolostorból

A pesti kálváriának már a létrejötte is nehézkes volt. Az 1732-es canonica visitatio, vagyis az egyházi épületeket lajstromba vevő kánoni látogatás még nem tesz említést róla, ugyanakkor szóba hoz egy „kálváriahegyet”, amelyen szentmisék tartására kértek engedélyt. A szálak egy bizonyos Wistner (később Schwartz) Anna Mária nevű hölgyhöz vezettek, aki-re egy özvegy barátnője, bizonyos Weiss Anna akkoriban igen komoly összegnek számító 900 forintot hagyott örökségül, azzal a kitételrel, hogy a felét kegyes célokra kell felhasználni: egy kálvária létesítésére Pesten. A jó keresztény hírében álló Anna Mária örömmel eleget tett volna a vagyonnal együtt járó kérésnek, csak hogy közbejött egy apró precedens: valószínűleg önvédelemből, de egy civakodás közben megölte második férjét, Schwartz János György vendéglőst, ami miatt életfogytiglani börtönrre ítélték. Korábbi makulátlan hívé életére tekintettel a büntetést a pálosok kolostorában tölthette le, akik így-úgy, de azért a szívükön viselték az asszony kálváriaalapító misszióját. Börtön-, vagyis kolostorévei alatt pompázatosabbnál pompázatosabb terveket szövögetett arról, milyen csodaépítmény kerül majd Józsefvárosba, de annak megépítésére a haláláig, azaz 1739-ig nem került sor. Végrendeletében meghagyta, hogy vagyónát teljes egészében köteles az egyház a kálvária létesítésére költeni – az összeget és kezelését a pesti plébániatemplomra, mindennek ellenőrzését pedig a városi tanácsra bízta.

Az építkezést több minden miatt még jó pár évig nem lehetett elkezdni: egyrészt 1740-ig a pestis benította az országot, másrészt a vagyont, amelynek nagyobb része házban, majorságban és szőlőben volt meghatározva, előbb pénzzé kellett tenni. 1744-ben elárverezték az ingatlanokat, de az átírások és egyéb kintlévőségek behajtása újabb egy évre lassította a kálvária ügyét.

Maga a város vezetősége is lelkiismeret-furdalástól szabadult meg, amikor 1746. május 25-én Pauer János Gy. templomatyja bejelentette a tanácsnak, hogy a kamatok összegéből megkezdheti a kálvária felépítését. A tervező neve nem maradt fenn, azt azonban pontosan tudni, hogy 1749-re nagy vonalában elkészült az építmény.

Pezseg a szent hegyre siető nép

Bár még 1752-ben is szóltak hírek arról, hogy a kálváriát további károktól megóvándó, a burkolási munkálatokat másképpen kell elkészíteni, az 1750-es évek elején már rendszeresen látogatták a pesti katolikus hívek. Nagypénteken több körmenet is elzarándokolt ide, külön a magyar, külön a német és külön a szlovák nemzetiségeké. „Nekik minden böjti vasárnap van egy bucsújuk a kálvárián, s mily népes, mily szép búcsú ez! – olvashatjuk a Honművész 1834-es lapjain a pestiekről. – Már mindjárt ebéd után kezdődik a menet, s mint valamely a napnak gyönyörű sugaraiban csillogó óriási kígyó huzódik el a Statio utca (ma Baross utca – *a szerk.*) hosszában. Ha ezen utca nem szép is, kövezete szúrós, házai rendetlenek: még is mily széppé lesz ez minden vasárnap! Mint valamely varázserőtől egyszerre ezer meg ezer képeket ad. Asszonyok és leányok, szegények és gazdagok, polgáriak és katonák, a legkülönműbb vegyületben s tarkaságban omolnak együvé, vígan és élénken, mint csak kívánni lehet: s ezekkel igen ellentiesen két-két oldalról a házak régi falain egy-egy statio-kép tekint le szent tiszteletre és hódolatra emlékeztetve.” Ugyanerről a Hölgyfutár a következő tömör mondatokkal emlékezett meg: „A józsefvárosi kálvária hegyre vezető utcák virágvasárnap óta igen élénkek. A szent hegyre siető nép csak úgy pezseg rajta.”

A kálvária mellé nagyon hamar beköltözött egy remete is, bizonyos Joachim, aki az épület gondnoka, karbantartója, üzemeltetője lett.

Albérlet marhakereskedőnek

A kegyhely rendkívül népszerű volt a hívek körében, sokan tettek adományokat is a kálváriaalap javára, és a pesti városi tanács is hozzájárult az építmény fenntartásához, szepítéséhez. Idővel szobrokkal, díszes vasráccsozattal is kiegészült. Hanyatlását II. József 1786-os rendeletének köszönheti, amely a pálos rend eltörlésére és birtokainak elkobzására irányult. Bezárták a kálváriához tartozó kápolnát is, alapítványi vagyonát a vallásalapba utalták, a hozzá tartozó remetelakot pedig a város használatába ad-

ták, az pedig hamarosan kiadta egy marhakereskedőnek albérletbe.

A kápolnát a nagy ünnepeken még kinyitották, de ott szertartásokat már nem tartottak. 1795-ben a Helytartótanács úgy döntött, hogy a kálvária elvett vagyonát a józsefvárosi plébániatemplom építésére csoportosítja át.

Színpad és kiállítótér

A barokk kálvária sorsa 1893-ban fonódott össze Terézvárossal. Ahogy Pest egyre nőtt, és nyüzsgésével lassan körbeszötte az egykori kültelki magaslatot, a kápolna és a körülötte lévő stációemlékvén afféle látványossággá degradálódott. Nem viselt rá gondot igazán senki, ezért Strobl Alajos szobrász kezdeményezésére 1893-ban kövenként átvitték az Epreskertbe. Ott szép lassan tovább amortizálódott, a II. világháborúban is súlyos károkat szenvedett.

2002-ben Buza Péter kezdeményezésére a Budapesti Városvédő Egyesület úgy döntött, hogy alapítványt hoz létre az akkori állapotát tekintve már a végromlás lejtőjén elindult egykori józsefvárosi – 1893 óta epreskerti – kálvária megmentéséért. Komolyan fontolgatták, hogy ha esetleg sikerülne az építményt a jelenlegi helyéről kövenként – úgy, ahogy annak idején onnan ide szállították – visszaszármaztatni, és eredeti helyén, a józsefvárosi Kálvária téren újra felállítani, akár a katolikus egyház is működtethetné, és így a kis kápolnája újra liturgikus események színhelye lehetne. Vagyis lehetett volna, merthogy 2003-ra az egyház egyértelművé tette, hogy nem vállalja az ezzel járó terheket. Életbe lépett a B terv: az első pesti kálváriát tizenöt éve szépen felújították, minden szobrát újrarafaragták, és az időközben életre hívott Barokk Kálváriáért Alapítvány elhatározta, hogy új funkciót ad neki. Ha egyszer eljutunk oda, akkor a most már végérvényesen terézvárosi, epreskerti kálvária és a hozzá tartozó kertrész a szakrális művészetek bemutatótere lesz, ahol a nézők az eredeti – 15 évvel ezelőtti – tervek szerint vallásos hit által ihletett előadásokkal, alkotásokkal találkozhatnak.

Az 1750-es évek elején már rendszeresen látogatták a pesti katolikus hívek. Nagypénteken több körmenet is elzarándokolt ide, külön a magyar, külön a német és külön a szlovák nemzetiségeké.

Szelfiért kiált

Igazi szerelemprojekt az Olive Tree Hummus Original, amelynek világjáró tulajdonosa az ukrán és az izraeli konyhát egyfajta galériába vitte be, amelyben maguk a vendégek is alkothatnak.

Éppen nincs áram a Paulay Ede utcában, amikor látogatóba érkezünk az Olive Tree Hummus Original étterembe, de vendéglátónk olyan energiával mutatja be a helyet, hogy egészen felvillanyozódunk. Ezt is fotózd le, ezt nézzétek meg, erről is legyen fotó, izgalmas cikk lesz, írd bele... Leplezetlen büszkeség sugárzik minden mondatából – van is mire annak lenni.

Gasztronómia és művészet

Világjáró művészről van szó, aki ebben a helyben egyesítette mindazt, ami számára fontos a világban: az étterem hűen tükrözi értékrendjét, személyiségét, habitusát. Joszi Ukrajnában, Kárpátalján született, fiatalon kivándorolt Izraelbe, hogy pár év Amerika után Budapesten találja meg otthonát. Húsz éve települt Magyarországra, ingatlanbizniszben utazik, a vendéglátás szerelemprojekt, amelybe nyolc évvel ezelőtt, 2013-ban vágott bele. „Az volt a célom, hogy egy helyen összehozzam mindazt, amit imádok és amit a legjobban csinálok, így kerül ide az autentikus ukrán konyha, a modern izraeli gasztronómia és a művészet, amely minden sarok-

ból visszaköszön az Olive Treeben” – magyarázza nagy lelkesedéssel a tulajdonos.

A falakat nagy méretű saját festmények borítják, és van olyan téglafelület, amelyre a vendégek írhatnak, rajzolhatnak, küldhetnek üzeneteket krétával. Rajzolható maga az asztallap is, készülhetnek az önkifejező kreatív munkák. És találkozhatunk olyan meglepő képzőművészeti installációkkal is, amelyek szelfiért „kiáltanak”, ezeket a vendégek békeidőben fel is töltik a közösségi felületekre és az utazási ajánló portálokra.

Házhoz vitt Varennyiki

Most persze üres az étterem, csak az elbeszélés alapján képzelhetjük el, milyen volt itt a hangulat a járvány előtt, és milyen lesz, ha újra vendégeket fogadhatnak. Josziék a kényszerű pauzát felújításra használják, munkálatok zajlanak a legtöbb helyiségben, és a reménybeli nyitást jelentős mértékben megújulva, felfrissülve várják majd.

Házhoz szállítást most is vállalnak, így a törzsvendégeknek nem kell nélkülözniük kedvenc fogásaikat, legyen szó az olyan tradicionális ukrán ételekről, mint a varennyiki (töltött tészta) vagy az abszolút autentikus izraeli hummusz, falafel, shakshuka (lecsófésleség) vagy shawarma (gíroszszerűség).

Joszi igazi terézvárosi, a hatodik kerületben lakik, kiszállásban, rendezvényes étkeztetésben együttműködik a Révay utcai Bálint-házzal, vala-

”

Számomra az a fontos, hogy ha egy ukrán megkóstolja az ételeinket, akkor úgy érezze, hogy ezt a nagymamája is főzhette volna.

mint az Eötvös utcai Ukrán Nemzetiségi Önkormányzattal, utóbbiban önálló kiállítása is volt a képeiből. „Hat-hétéves koromban kezdtem el festészetet tanulni Ungváron, a sok későbbi festőművész életében meghatározó szerepet játszó Bakonyi Zoltántól. A művészet végigkísérte életemet” – mesél a kezdetekről Joszi, aki a festészet mellett a gasztronómiát tartja a másik nagy szenvedélyének – számára tehát természetes volt, hogy ezt a két dolgot összehozza, megteremtve a harmóniát a képző- és a konyhaművészet között.

Tradíció kontra kreativitás

A festmények mellett a receptek is hamisítatlanul sajátok, így aztán a névben szereplő Original hűen tükrözi a hely szellemét vagy inkább szellemiségét. „Számomra az a fontos, hogy ha egy ukrán megkóstolja az ételeinket, akkor úgy érezze, hogy ezt a nagymamája is főzhette volna, pont olyan az ízvilága, mint otthon. Az az elvem, hogy nem változtatok semmit az ételeken, nem próbálom meg turistabaráttá tenni, könnyíteni vagy az alapanyagokon meszterkedni: legyenek autentikusak, hamisítatlanok – vallja Joszi, aki a képzőművészetben közel sem ennyire vaskalapos a tradíciókkal. – A művészetben a kísérletezés, a kreativitás játssza a fő szerepet, nincs olyan recept, amit hagyománytiszteltből érintetlenül kell hagyni. Erről is szól ez a hely: segíteni szeretnék a vendégeknek, hogy a bennük lévő kreativitás felszínre törhessen, és mindenki megélhesse a művészet varázsát.”

BK

Shakshuka

Hozzávalók

1 nagy vöröshagyma, 1 gerezd fokhagyma
2 t. v. paprika, 1 paradicsom
50 dkg hámozott konzervparadicsom
4 tojás, 1 csokor petrezselyem
2 ek. olívaolaj, só, bors, 1 teáskanál fűszerpaprika
1 teáskanál római kömény, 1 teáskanál kömény

Egy nagy serpenyőben hevítsünk olívaolajat, dobjuk rá az összenyomott fokhagymát, a köményport és egy kevés borsot. Utána jöhet a karikákra vágott hagyma, majd a csikokra szeletelt paprika, végül a felkockázott friss paradicsom. Magas lángon, folyamatosan kevergetve süssük. Ezután öntsük bele a konzervparadicsomot, majd a római köményt, a sót, a borsot, a paprikát. Addig süssük a hozzávalókat, hogy a paradicsom leve kissé besűrűsödjön, de a zöldségek még maradjanak ropogósak. Az elkészült ételbe óvatosan törjük bele a tojásokat. Fedjük le az edényt, kis lángon pár percig engedjük sülni, majd húzzuk le a tűzről, és hagyjuk állni pár percig. Hagyományosan serpenyőben tálaljuk, meleg kenyeret, pitát adjunk mellé.

FOTÓK: TUBA ZOLTÁN/
KÉPSZERKESZTŐSÉG

Minden, amit a koronavírus elleni vakcinákról tudni érdemes

**Dr. Czermann Imrét,
a Terézvárosi Egészségügyi
Szolgálat igazgató főorvosát
a hazánkban forgalomban
lévő Covid elleni vakcinákról
kérdeztük.**

Melyik a legjobb vakcina?

Magyarországon kizárólag biztonságos és hatékony oltásokat alkalmazunk, egyikről sem állíthatjuk, hogy jobb vagy rosszabb. Bármelyik oltás mellékhatása és szövdménye lényegesen kisebb, mint a betegség okozta veszélyek. Épp ezért a legjobb oltás az, ami elérhető, amit már beadtak. Persze vannak különbségek is. Egyes készítményeket nem ajánlják például várandósoknak. Nem azért, mert károsak, hanem mert nem minden cég vállalta ennek a csoportnak a vizsgálatát, és a többségüknek nincs elég adat a készítmény biztonságos alkalmazására. Hasonló a helyzet egyes autoimmun betegségek, rosszindulatú daganatok, vérképzőrendszeri betegségek esetében. Ezek ismeretében nem a betegnek, hanem az orvosának van választási lehetősége a különböző készítmények közt. Elsődlegesen a háziorvos dolga, hogy a rendelkezésre álló készítmények közül olyat ajánljon, ami megfelelő. Ha úgy gondoljuk, hogy a legutolsó háziorvosi vizsgálat óta lényeges változás következett be az egészségi állapotunkban, azt mindenképpen jelezzük.

Lehetnek olyan méltánylandó, nem egészségügyi szempontok is, amiket érdemes megosztani az orvossal. Előfordulhat például olyan külföldi munkavállalás, amely kapcsán a második oltás tervezett időpontjában már nem tud valaki megjelenni.

Mi történik, ha valaki ragaszkodik valamelyik készítményhez?

Aki regisztrált, és a háziorvosa által felajánlott készítményt nem fogadja el, nem kerülhet a sor végére, tehát lehet azzal „büntetni”, hogy kimarad, de senki nem garantálhatja, hogy a választott vakcinát rövid időn belül megkapja. Ha olyan oltáshoz ragaszkodik, amit például a várandósoknak vagy immunbetegségben szenvedőknek ajánlunk, akkor

természetesen csak utánuk következhet a sorban.

Milyen szempontok játszanak szerepet az oltási sorrend kialakításában?

A kísérőbetegségeken kívül alapvetően két stratégia van: azoknak kell előbb oltást adni, akiket a betegség leginkább veszélyeztet vagy azoknak, akik a munkakörük, életvitelük alapján a legtöbb emberrel kényszerülnek találkozni. Az utóbbi szempont miatt hazánkban először az egészségügyben dolgozókat oltották, ezt követte az idősek és krónikus betegek immunizálása. Mára a koruk miatt veszélyeztetettek oltása olyan nagymértékű, hogy ismét lehet bizonyos foglalkozási csoportokra összpontosítani, mint a rendfenntartók vagy a pedagógusok. Az edzőtáborban összezárt sportolók is emiatt kerültek előre.

Hogyan lehet egyszerűen leírni az új fejlesztésű Covid-vakcinák működési mechanizmusát?

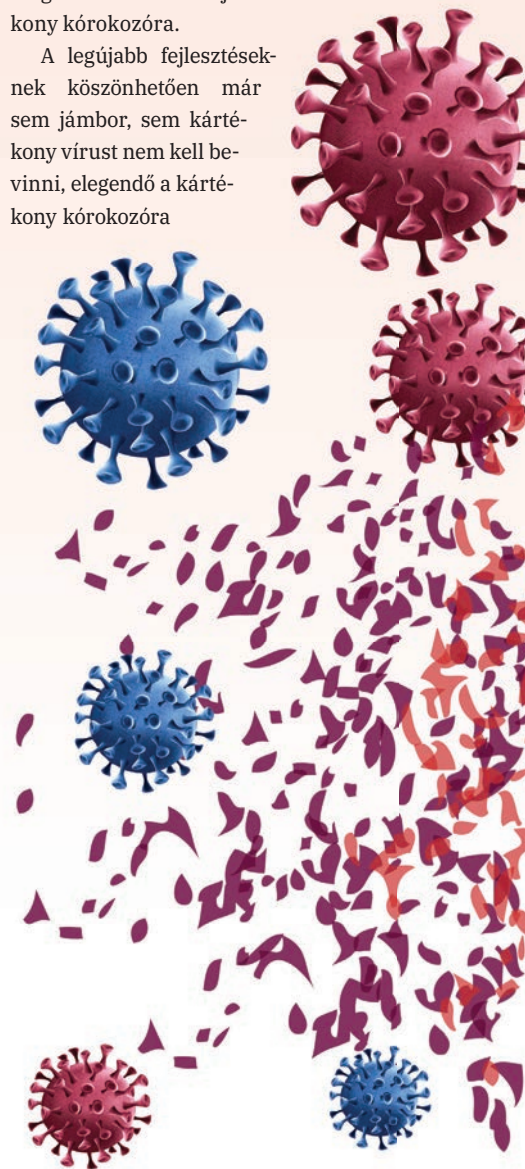
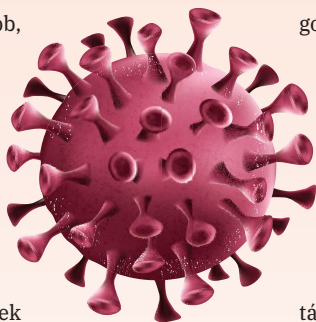
A védőoltások a fertőző betegségek elleni küzdelem leghatásosabb eszközei. Ennek köszönhető, hogy a gyermekkori halálozással fenyegető fertőző betegségek a világ legtöbb részén eltűntek vagy visszaszorultak. Oltások védik a gyermekeinket a himlő, a járványos gyermekbénulás, a kanyaró, a torokgyík, a szamárköhögés és más betegségek ellen. Továbbá döntő szerepük van a felnőttkori fertőző betegségek (influenza, hepatitisz, tífusz stb.) terjedésének megakadályozásában is.

Már az 1700-as évek végén megfigyelték, hogy a teheneket fejő asszonyok védettek a himlő ellen. Rájöttek, hogy ennek az az oka, hogy korábban már kis adagokban, szinte tünetmentesen megfertőződtek a tehenektől. Az oltásokkal is ez a cél: olyan formában juttatunk be a kórokozókra jellemző anyagot, ami hasonlít a kórokozóra, de betegséget nem okoz. Ha az oltással bejut a kórokozóra jellemző valamelyik rész, akkor később az immunrendszer emlékezni fog rá, és gyorsabban reagál, mint ahogy a betegség kialakulna. A legrégebbi módszer szerint a fertőzőképességét már elvesztő, elölt vagy legyengített kórokozót juttatunk a szervezetbe. Viccesen úgy

is szemléltethető ez, mintha úgy szeretnénk egy banki beléptető rendszert megtanítani arra, hogy felismerje a bankrablót, hogy egy ártalmatlanított gazfickót mutatunk neki, hogy később a hasonló alakokat felismerje.

Ennél újabb, de nem feltétlenül jobb módszer az, ha egy emberre ártalmatlan kórokozót vektorként használva, annak segítségével visszuk be a jellegzetes részt. Az előbbi hasonlatnál maradván, ekkor egy jámbor embert öltöztetünk be gonosznak. Ebben az esetben azt reméljük, hogy ő még a legkisebb káros tünetet sem fogja okozni, de az általa „csellel” bevitt jellemző miatt az immunrendszer mégis emlékszik majd a kártékony kórokozóra.

A legújabb fejlesztéseknek köszönhetően már sem jámbor, sem kártékony vírust nem kell bevinni, elegendő a kártékony kórokozóra

legjellemzőbb tulajdonságú rész előállításához szükséges RNS bevitelle, amely becsapja az izomsejtjeinket és ráveszi arra, hogy előállítsa a kívánt részt. Ekkor tehát nincs bevitt kórokozó, hanem mi készítjük el a legjellegzetesebb részt, mintha csak a bankrablóra jellemző símaszkot mutatnánk meg az immunrendszerünknek.

A hatás mindhárom esetben hasonló: az oltás után esetleg bejutó kórokozóra már nagyszámú immunsejt vár, amelyek tovább szaporodva gyorsabban leküzdik a fertőzést.

Mi az előnye a régi és mi az új típusú vakcináknak?

A régebbi módszerekkel egy esetleges mutáció esetén nagyobb valószínűséggel várható immunitás, hiszen többféle jellemző részt juttatunk be, míg az újabbak szűkebb spektrumúak, de a mellékhatásuk is várhatóan enyhébb. Ez jól mutatja, hogy egyikről sem mondható, hogy egyértelműen jobb vagy rosszabb, inkább kicsit mások. Egy kismama biztosan jobban jár a modernebbel, de egy egészséges fiatal számára hosszabb távon esetleg a hagyományos előnyösebb.

Valójában ilyen apró különbségeket összehasonlító vizsgálatra még nem került sor. Egyikről se tudjuk, hogy mennyi ideig nyújt védelmet, nem tudjuk, hogy érdemes-e ezeket kombinálni. Tudjuk, hogy mindegyik

oltás megvéd attól, hogy a második adag beadását követő második hét után megfertőződve súlyos betegség alakuljon ki, de ez nem zárja ki azt, hogy az oltás után megfertőzött ember mást is megfertőzzön. Logikus, hogy az immunrendszer csak a szervezetünkbe bejutott vírus ellen véd, de a nyálkahártya felszínén még hordozhatunk kórokozókat. Egyes feltételezések szerint ezeken a felszíneken is lehet valamilyen enyhe védelmi hatás. A gyerekek oltása is egyre több tudós szerint fontos lenne, és én egyetlen érvet sem tudok ez ellen felhozni.

Biztonságos a kínai vakcina?

Európában egy új gyógyszer vagy oltóanyag bevezetését általában megelőzi az eredmények kongresszusokon és megbízható szakmai folyóiratokban való bemutatása. Ezt követően szigorú szabályok alapján ellenőrzik a szakmai hatóságok. A kínai kutatási eredmények pontos részleteit a bevezetésekor még nem ismertük, csak az volt biztos, hogy nagyon sok embert oltottak már vele. A hivatalos magyar honlapokon nem az általunk megszokott tájékoztatást olvashattuk, és ez sokakban kétségeket ébresztett, ráadásul a sajtó is erősítette ezeket az aggályokat. Mára egyértelművé vált, hogy megfelelő készítményt kaptunk, és e keleti vakcinák nélkül nem lennének ilyen sikeresek az átoltottsági mutatóink.

Igaz az, hogy minden gyermekori védőoltásunk orosz fejlesztésű volt, így joggal bízhattunk a Szputnyikban?

Az állítás egyik része tévedésen alapul. Hazánkban az 50-es években a gyermekbénulás elleni Sabin-cseppek valóban a Szovjetunióból származtak. A járvány akkor is rákényszerített minket, hogy nagyon

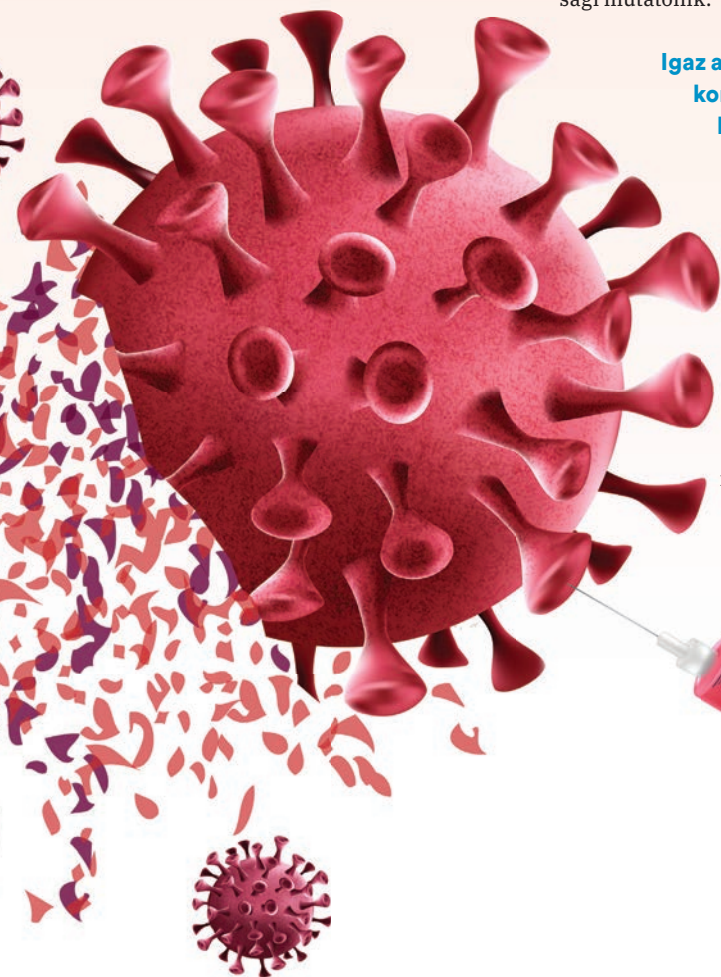
gyorsan vezessük be az egyébként kanalas folyadék formájában kivitelezhető vakcinációt. Egyébként a magyar gyógyszeripar és oltóanyag-előállítás igen fejlett volt, nem szorultunk behozatalra. Ettől függetlenül az orosz készítményekkel is óriási számban oltottak, és az eredmények kifejezetten jók.

Több helyen leálltak az AstraZeneca használatával, majd újra használni kezdték. Rejt kockázatokat ez a fajta vakcina?

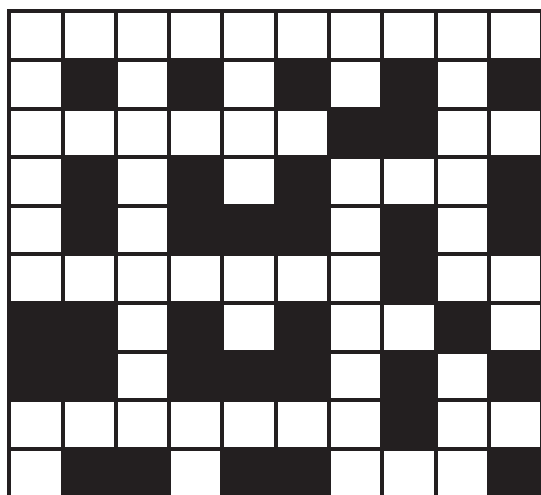
Egy magára valamit adó, komoly cég minden felmerülő nem kívánt eseményt kivizsgál. Példaként azt szoktuk mondani, hogy ha egy oltás után valaki autóbalesetet szenved, annak a részleteit is meg kell vizsgálni. Jelen esetben az történt, hogy kb. 25 millió vakcina beadását követően 34 esetben tapasztaltak különféle vérrögösödést. Hazánkban egyetlen eset sem fordult elő. Gondoljuk meg, ennyi eset oltás nélkül is előfordul, és például a fogamzásgátlók ennél nagyságrenddel több esetben járnak ilyen szövődémmel. Helyes tehát az a megfogalmazás, hogy nem zárható ki az összefüggés, de ha ennek egy része valóban az oltás következménye lenne, az is lényegesen kisebb veszély, mint amennyi szövődémmel és halállal jár maga a fertőzés.

Mi szól még az oltás mellett azon túl, hogy csökkenti a megbetegedést, illetve a súlyos szövődmények kockázatát?

A védőoltás nemcsak amiatt fontos, hogy az ember ne betegedjen meg, hanem a járvány leküzdésének is a legjobb eszköze. Ez a társadalmi felelősség két okból is elsődleges: egyrészt az oltás biztosítja, hogy ne adjuk át a betegséget senkinek, másrészt a betegek számának csökkenése tehermentesíti az egészségügyet. Ez megnyitja annak a lehetőségét, hogy akik a koronavírus vagy bármely más betegség kapcsán orvoshoz fordulnak, a korábban megszokott, kompromisszummentes ellátást kapják. Nem szabad elfeledkezni arról, hogy most minden a járvány körül forog, a többi betegség ellátása pedig késedelmet szenved.

TEKERVÉNYES

BEÍRANDÓK:

2 betűs szavak:

Tó
Az
De
És
Fű
Ki
Se

Tü

Ür

Has

Íme

Sós

4 betűs szavak:

Ázik

Hernyó

Reális

Rekedt

7 betűs szavak:

Ínséges

Özondús

Sokféle

Leáldozik

Hullámtörő

SUDOKU

9						B				3	8			
	7	0				C		A	5			3		D
E	A		6			5	D				1			0
	1					E					4			6
				4						9	8			1
					B									7
1		6			F	0	A		7		4	3		B
B	E			D	2		9				5			4
		4						0		E			B	8
D								F				0		9
	8	B					0	C	5	7		D		
A	0			6	8	9			4			1	2	F
		F		5	D							A	7	
C								6				B		0
0	B			2					9	A				
7	9		4			1	3					2		

SKANDI

*		Igen oroszul Ráduszl		... a nagy varázsló Oxigén		Ketyegve jár Gurul része!	Konnektor		Schütz ... színész Kerek betű	Fák északi felén élő növén		Ródiom Város Olaszor- szágban		Keresztül
Seneca idézet 1. rész														A
Nagya nőtt	Idézet 3. rész		Ausztria autójele	Díszterem Ügyetlen					Bor közepe!		Római 500		Liter ... csillagok, regény	
					Ártalmas	A szerelem istene		*	Eunuch őzi					
Kipling kigyója Karika			Parancs				Siemens	Ízes		Járom Növényi szem				
			Idézet 2. rész Hét vezér egyike						Egyik bolygó Tetejére					
Zorro Hőember orra		Jóskártya Lelkész					Meny- asszony				Olaszország autójele		Idézet 4. rész	
				Vagy angolul Termést betakarít		... Pál, színész	... Zoltán, hegedűmű- vész				Római 1			
Férfi, szilengül					Méter		Amper		Tő vége!	*	Kötőszó Matuzsálem			
Éder Krisztián Névelő			Varró- eszköz	Villogós járom Szem- névmas						Elektronikai márka	Tiltószó	Antal Károly		
		Hajófar Röntgen			Hidrogén		Múlt idő jele		Omega dal Ég része!					
*	E													

REJTVÉNYNYERTESEK A március 31-én megjelent lapszámunk rejtvényének nyertese: Tóth Béla Péterné. Beküldendő a színnel kiemelt sorok tartalma 2021. április 21-ig. Cím: Terézváros szerkesztősége, 1067 Budapest, Eötvös utca 3. A helyes megfejtők között 1 db 10 000 forintos Edenred utalványt sorsolunk ki. A nyereményt a +36 70 445 4245-ös telefonszámon előzetes egyeztetés után személyesen lehet átvenni a 1067 Eötvös utca 5.-ben.

APRÓHIRDETÉS

Házhoz megyek! Fogszor készítését, javítását vállalom garanciával. Védőoltást megkaptam. Hívjon bizalommal! Telefon: 06-20-980-3957

SZOBAFESTÉS, mázolás, tapétázás bútormozgatással. Parkettacsiszolás, aljzatkiegyenlítés, PVC-, szőnyegpadló-lerakás. Minőségi, precíz munka, mérsékelt árakon. (Alapítva: 1998) Csapó György. Tel.: 06-31-780-6430, 061-229-5694 festesma.iwk.hu

Közös képviselet, társasházkezelés! Tapasztalat, referenciák! Dr. Bíró Anna, Lőrincz Péter, 06-70-383-5004. Iroda: Teréz körút 21.

Gyűjteményem kiegészítésére vásárolok, készpénzért kis és nagy hanglemezeket, műsoros kazettákat. Hívjon bizalommal: 06203632050

INGATLANIRODÁNK eladó lakásokat keres! Jutalék 3,5%, ügyvéd ingyen, külföldi vevők elérése. Ismerős lakása eladó? Hívjon, Ön is jutalékot kap! 06-20-9-600-600

Régiség-, hagyaté-, örökségfelvásárlás magas áron készpénzért! Antik bútorokat (koloniált is), festményeket, ezüstműveket, órákat, dísz tárgyakat, csillárokat, tükröket, szőnyeget, varrógépet, zongorát, könyveket, érméket stb. WEB: magyarantik.hu, tel: 06-70-673-7787

STUDIO ANTIKVÁRIUM díjmentes kiszállással és azonnali elszállítással, készpénzért vásárol régi és új könyveket, teljes könyvtárakat, térképeket, metszeteket, kéziratokat, képes levelezőlapokat, festményeket, porcelánokat, egyéb régiségeket, teljes hagyatékot. Tel.: 06(1)312-62-94; 06-30-941-2484.

Király utca 104. teremgarázsban kényelmes autóparkoló kiadó, 38 ezer Ft/hó. Érdeklődni: 06-30/221-7100-as telefonon.

Apróhirdetések feladása:

Amennyiben apróhirdetést szeretne feladni a Terézváros című lapban, küldjön e-mailt az apro@terezvaros.hu e-mail-címre a hirdetés szövegével, számlázási névvel és címmel, valamint a kívánt megjelenés(ek) darabszámával. Az apróhirdetések feladása jelenleg csak e-mailben, a fizetés kizárólag átutalással történhet, személyes ügyintézésre és befizetésre átmenetileg nincs lehetőség.

Köszönjük a Terézvárosi Egészségügyi Szolgálatnál és a kerület háziorvosi rendelőiben dolgozó munkatársak helytállását, áldozatvállalását a járvány elleni küzdelemben!

**Terézváros
önkormányzata**

Terézváros

TERÉZVÁROSBAN ESZEM-ISZOM VÁLASZD A HELYIT, LAKJUNK JÓL!

A Terézváros magazin ingyenes kuponmegjelentetési lehetőséget biztosít a kerületben működő vendéglátóhelyeknek.

További információ a toreki.milan@terezvaros.hu e-mail címen kérhető.

KUPON

**OLIVE TREE
HUMMUS ORIGINAL**

Budapest, Paulay Ede u. 46.

A kupon felmutatása

15%-OS KEDVEZMÉNYRE jogosít 1000 Ft feletti vásárlás esetén. 5000 Ft fölött **ajándék sütemény** jár.

ÉRVÉNYESSÉG: 2021.04.14-2021.06.30.

KUPON

MADHOUSE

1061 Budapest, Anker köz 1-3.

A kupon felmutatása

20%-OS KEDVEZMÉNYRE jogosít a számla végösszegéből (kivéve az ebédmenü és akciós termékek)

ÉRVÉNYESSÉG: 2021.04.15.-2021.06.15.

A REMÉNY LAPJAI

A reményt jeleníti meg ezekben a nehéz időkben Siota Csiharu japán képzőművész installációja. A világ minden pontjáról több mint tízezer írt neki levelet arról, miben reménykednek, mire vágnak a pandémia közepén. Az előre kipostázott piros papírlapokon visszaérkező üzeneteket több száz méter vörös fonállal függesztette fel az egykori Szent Ágnes-kápolnából lett berlini König galériában. A kiállítás már látogatható, a lezárások alatt táncosok, zenészek használhatták a tereket, amiről internetes közvetítések készültek.

ÁTVERÉSNEK SZÁNTA, mégis pánikot okozott az a spanyol TikTok-felhasználó, aki azt állította magáról, hogy időutazóként 2027-ben járt, és le is videózta, milyen néptelenek voltak az utcák, üresek a plázák és a tengerpart. Végül többen felfedezték és leleplezték a bizonyára a lezárások alatt, Valenciában készült videókon az élet apró jeleit.

RÁGÓBÓL KERÉK

Az eldobott rágógumi többé nem a cipőtalpukon végzi, ezt is újrahasznosítják: két fiatal francia tervező kitalálta, hogyan lehet belőle gördeszkekerekeket gyártani. Összegyűjtik a használt rágókat a városban kihelyezett rágógyűjtő táblákról, amelyeket az offttestreet.eu okostelefonos alkalmazás segítségével könnyen meg lehet találni, majd egy üzemben összegyűrják, ledarálják, végül különböző keménységű és nagyságú gumikerekeket nyomnak belőlük.

SZEMETET A SZEMETELŐKNEK

Malajzia visszaküldi a feladóknak az országba illegálisan, konténerekben érkező több ezer tonna műanyagszemetet. Elegük lett abból, hogy a világ őket használja szeméttelakónak, különösen, amióta három éve Kína is betiltotta a műanyagszemét bevitelét. Már több mint 300 konténernyi postáztak vissza, elsősorban az Egyesült Államokba, ahol a világon a legmagasabb az egy főre jutó műanyagszemét-termelés.

MARAD A MASZK

Noha egyelőre egyre több ország és nagyváros feloldotta a kötelező kültéri maszkviselési szabályt, azok a zárt és közösségi terekben még bizonyosan hosszabb ideig velünk maradnak. Az amerikai kormány komoly lépést tett, hogy a maszkviselés a jövőben kényelmesebb és biztonságosabb legyen: félmillió dollárt ajánlottak fel azoknak, akik a mostaniaknál jobb darabokat terveznek. Bárki pályázhat új anyagokkal, kísérleti technológiákkal, okos és megfizethető dizájnnal. Jó hír az allergiásoknak, hogy a szabadtéri maszkviselés a pollenekkel szemben is hatásos, emiatt – egy tengerentúli felmérés szerint – közel egyharmaduk az idén még nem is tapasztalta az ilyenkor előforduló kínzó tüneteket, mint az orrfolyás és a tüsszögés.

Villa egy autó árért

Már 10 ezer euróért lehet olaszországi villának, ha vállaljuk, hogy odaköltözünk és felújítjuk. Az Appenninek déli lábánál, Basilicata régióban így próbálják visszahozni az életet az elnéptelenedett, romossá vált kisvárosokba. Nagy nyüzsgésre nem lehet számítani, boltok is alig akadnak a környéken, csak csend, csodás panoráma és friss levegő várja az ideköltözőket.

Az oldalt összeállította: Bálint Orsolya

Legraffitizett egy 400 ezer dollárt érő graffitit egy dél-koreai plázában egy házaspár, akik azt hitték, ez egy interaktív installáció, mivel a festékek és az ecsetek is ki voltak állítva a színes falfreskó előtt. JonOne, az Ázsiában is népszerű amerikai graffitiművész alkotása még restaurálható, bár többen úgy vélik, a néhány pluszeczetvonás nem vandalizmus, hanem maga a kortárs művészet.